głos LUDU
GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

DZIŚ W NUMERZE:

Ani mogiła, ani pojednanie str. 3
Karaimi w Polsce str. 4
Stereotypowa poprawność językowa str. 5
Nudne derby pod Jaworowym str. 8

WTOREK
28 SIERPNIA 2007
NR 99
ROCZNIK LXII
CENA 6 KČ

tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

DOPISAŁA POGODA, ORGANIZATORZY I GOŚCIE DOŻYNKOWI

Gazdowie na medal

GUTY (ks) - Osoby przyjeżdżające corocznie na Tradycyjne Dożynki Śląskie zgodnie przyznają, że w Gutach zawsze spotykają się z ciepłym i swojskim przyjęciem. Nie inaczej było w tym roku. Na jubileuszowej, czterdziestej edycji zjawiła się rekordowa liczba gości. Imprezę swoją obecnością zaszczycili m.in. konsul Anna Olszewska, burmistrz Trzyńca Věra Palkovská, prezes KP Józef Szymeczek oraz prezes ZG PZKO Zygmunt Stopa.

Zaszczyt prowadzenia Dożynek dla tej gospodarzy dożynkowych przypadł **Jerzemu Cienciale** oraz **Halinie Kufa**. Trzeba przyznać, że swoje obowiązki spełniali z widoczną radością, częstując gości miodulą i kołaczami. Jednak ich udział w obrzędach rozpoczął się dużo wcześniej - *jak każdy gazda dożynkowy, mój Jerzy Cienciała, przyjeżdżał do nas codziennie już od czwartku. Pomagał osobom przygotowującym uroczystość, sprawdzał, czy udał się chleb pieczony z tegorocznego zboża. Oczywiście otrzymał pierwszy, najładniejszy bochenek* – opowiedział prezes gminnego PZKO **Jan Kaleta**.

Dożynki tradycyjnie rozpoczęły się korowodem, który otwierał zespół regionalny Oldrzychowice. Gospodarze dożynkowi jechali dostojnie tuż za nimi w kolasie ciągniętej parą koni. Zespół „Oldrzychowice" prowadził w bardzo rodzinnej atmosferze cały obrządek dożynkowy. Gospodarz Jerzy Cienciała, na co dzień dyrektor Huty Trzynieckiej, podarował prezesowi PZKO J. Kalecie ciupagę z trzynieckiego stopu. Nie zabrakło tańca solowego dla gospodarzy w takt pieśni „Płyniesz Olzo".

Program Dożynek został przygotowany w bardzo dobrym stylu. Przez scenę przewinęły się zespoły z trzech granicznych państw – oprócz gospodarzy pojawiły się zespoły z Polski i Słowacji. Z olbrzymim zachwytem widzów spotkała się słowacka „Jedlovina", nie mniej gorąco przyjęto zespół śpiewaczy „Grónie" z Wisły.

Ciąg dalszy na str. 3

Fot. HALINA SIKORA

Zespół „Oldrzychowice" z pieśnią na ustach niesie gospodarzom wieniec dożynkowy i chleb z tegorocznych plonów.

Po śląsku i po cygańsku

HAWIERZÓW BŁĘDOWICE (dc) – Sprzyjająca pogoda i spore zainteresowanie publiczności (trochę jednak niepunktualnej) towarzyszyły 38. Dożynkom Śląskim, które odbyły się w sobotę w ogrodzie Domu PZKO. Obrządek dożynkowy i program przedstawiły zespoły „Zaolzi" pod kier. **Marcina Filipczyka** i „Zaolzioczek" pod kier. **Beaty Krainy**, którym towarzyszyła kapela „Nowina". Gospodarze dożynek, państwo **Renata i Henryk Bilanowie**, odebrali z rąk „Zaolzian" wieniec dożynkowy oraz równiankę – wiązankę zboża, mającą być zawiązkiem przyszłorocznych plonów.

Starsi tancerze zaprezentowali tańce jawornickie, dzieci z „Zaolzioczka" obrządek pasterski na św. Jerzego. Gwoździem programu były tańce cygańskie. Wartkie tempo, porywająca muzyka, wirujące kolorowe szaty – to wszystko wyglądało nader imponująco. Jak powiedział nam jeden z tancerzy, **Andrzej Kraina**, choreografem tańców cygańskich jest **Ľubo Jarolím** ze słowackiej Niżnej, kierownik zespołu „Oravan".

Zgodnie z tradycją, gospodarze dożynek częstowali zebranych „miodulą" i kołaczami. Jako pierwsi poczęstowani zostali goście – wśród nich kierownik Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, **Anna Olszewska**. Pani konsul, która wkrótce zakończy swą misję, żegnała się z zebranymi pięknymi słowy: – *Tak jak cała ta ziemia jest wspaniała, tak dzisiejsze święto pokazało, jakimi jesteście ludźmi – wspaniałymi, pogodnymi.* Przekazała też życzenia wszelkiej pomyślności dla wszystkich mieszkańców Hawierzowa na ręce, obecnego również na imprezie, prezydenta miasta, **Františka Chobota**.

Przez całe popołudnie przygrywała zebranym orkiestra dęta „Térličanka". I – jak każe błędowicka tradycja – nie zabrakło smacznych kołaczy i ciastek oraz wspaniałej mielonki pieczonej na grillu, jak również innych popularnych dań śląskich.

Fot. DANUTA CHLUP

Tańce cygańskie w wykonaniu zespołu „Zaolzi" zachwyciły barwnością strojów, wartką muzyką i wspaniałą choreografią.

UWAGA!

Informujemy naszych Szanownych Czytelników, że **w czwartek 30 bm.** Sekretariat „GL" będzie z powodów technicznych (brak prądu) **nieczynny**. Za utrudnienia przepraszamy. **Redakcja**

Lepsze połączenia

KARWINA (em) – Władze miasta i Województwo Morawsko-Śląskie wywalczyły u Czeskich Kolei lepsze połączenia pociągami pospiesznymi z Karwiny w kierunku Pragi. Od grudnia tego roku pasażerowie będą mogli korzystać z szybszych połączeń kolejowych w lepszym standardzie. IC Ostravan kursował już z Trzyńca, na trasie Żylina-Praga będą jeździć z Karwiną trzy nowe pociągi pospieszne lub ekspresowe, niektóre mające bardziej skomplikowane rozkłady.

W 2006 roku Czeskie Koleje zniosły połączenie Pragi z Karwiną, likwidując cztery pociągi EC kursujące na tej trasie w obie strony. Tym samym podróż do stolicy Czech na Słowację bardzo się wydłużyła. Miasto od razu zaczęło starać o naprawę tej sytuacji, udało dopiero teraz z pomocą Województwa udało się przywrócić lepsze połączenia kolejowe.

– *Zainwestowaliśmy w tej sprawie wielokrotnie, ale rozmowy nie były łatwe* – powiedział wicebburmistrza miasta, **Zbyněk Pelikán**, który był odpowiedzialny za negocjacje. **Ciąg dalszy na str. 2**

Pogoda

[illegible] - Bez opadów, rozpogodzenie. Temperatura w nocy od 11 do 8 st. C, w dzień od 18 do 22 st.

[illegible] - Pochmurno, początkowo [illegible] niewy. Temperatura w nocy od 10 do 8 st. C, w dzień od 17 do 21 st. C.

WSZYSCY JESTEŚMY TU W DOMU – PROJEKT BIBLIOTEKI OSTRAWSKIEJ

Bliżej nas Polaków

OSTRAWA (mro) – Od września do końca października Biblioteka Miasta Ostrawy w ramach projektu pt. „Wszyscy jesteśmy tu w domu" zaprezentuje kulturę mniejszości polskiej. Prezentacja przebiegnie w siedzibie głównej biblioteki przy moście Sikory w Ostrawie oraz w jej 26 filiach na terenie całego miasta.

Współorganizatorami prezentacji jest „Stolik Polski" (wspólnie z Katedrą Slawistyki Uniwersytetu Ostrawskiego) oraz Polskie Towarzystwo Artystyczne „Ars Musica", które zadbały o wszechstronne opracowanie aspektów życia Polaków w mieście i jego okolicach.

Wystawa fotograficzna pt. „Patrz, Polska", która zostanie otwarta 3 września o godz. 17 w pasażu siedziby głównej biblioteki, zainauguruje dwumiesięczny blok tematyczny. Wystawa przedstawiać będzie nie tylko ciekawsze miejsca nad Wisłą i Odrą, ale też np. przepisy na tradycyjne dania kuchni śląskiej. Wernisaż uświetni występ kapeli „Zordimbek". 20 września swoje spektakle – etiudy „Liny", „TiVi" oraz „Na śmietniku" – zaprezentuje ostrawskiej widowni SZ.K.A.P.A, zapowiadane są koncerty Chóru Kameralnego „Musicae Amantes", Kompanii Osób Prywatnych „Amici Cantionis Antiquae". Zaplanowane są wykłady związane z literaturą polską, jej osobowościami i regionalnymi autorami (prof. **Jan Malicki**, Uniwersytet Śląski), Historią Polaków w Ostrawskiem (prof. **Daniel Kadłubiec**, Uniwersytet Ostrawski) oraz Szkolnictwem Polskim w Ostrawskiem (dr **Roman Baron**, Czeska Akademia Nauk Brno). Gwoździem programu będzie spotkanie z pisarzem **Andrzejem Sapkowskim** (15 października o godz. 17), przedstawicielem życia literackiego w Polsce, utrzymującego ścisłe kontakty z ostrawskimi fanami fantasy.

Mało tego, we wszystkich filiach biblioteki będzie pokazywana wystawa publikacji polskich (m.in. ze zbiorów Biblioteki Regionalnej w Karwinie oraz wydawnictw Uniwersytetu Ostrawskiego), odbędą się warsztaty prac ręcznych związanych z polską tematyką (m.in. kontusz, herby polskie czy wycinanki) oraz konkursy wiedzy. Dodajmy, że program będzie obejmował wszystkie kategorie wiekowe. Prelekcje, spotkania i wykłady (w tym wykład poświęcony mniejszości polskiej oraz wystawa fotografii z życia mniejszości) przewidziane są dla pracowników bibliotek z całej RC, w tym czasie w Ostrawie przebiegać bowiem będzie seminarium bibliotekarzy nt. mniejszości narodowych.

Celem programu jest przedstawienie multikulturowości Ostrawy – tradycji, kultury i aktywności mniejszości narodowych. Według **Ireny Václavikovej**, rzeczniczki biblioteki, program ma na celu przeciwdziałanie postawom ksenofobicznym i nawiązanie współpracy z mniejszościami.

Tydzień

20 – 26 VIII 2007

■ Izba Poselska Parlamentu RC uchwaliła projekt rządowej reformy finansów publicznych. Reforma wejdzie w życie na początku przyszłego roku.

■ Jeden z najbardziej niszczących huraganów ostatnich lat, Dean, który przeszedł nad Karaibami oraz Meksykiem, spowodował śmierć 14 osób i ogromne straty materialne.

■ CIA zmarnowała szansę zapobieżenia atakom terrorystycznym w USA (chodzi o ataki z 11 września 2001 r.) – taka jest główna teza wewnętrznego raportu CIA, który opublikowano w Waszyngtonie. Główną winą raport obarcza byłego szefa CIA, George Teneta.

■ Po gwałtownej burzy przewróciło się na Jeziorach Mazurskich co najmniej 40 łódek i jachtów. Zginęło 7 osób, a 4 są stale poszukiwane. Przyczyną większości tragedii była lekkomyślność i ludzka głupota.

■ Komisja Europejska poinformowała, że Wielka Brytania będzie mogła wznowić eksport mięsa, żywych zwierząt i produktów mleczarskich.

■ Dwóch polskich alpinistów zginęło, a dwie alpinistki zostały ciężko ranne, gdy grupa wspinaczy wpadła w szczelinę lodowca podczas wejścia na alpejski szczyt Grossglockner.

■ Burmistrzowie 31 miejscowości leżących w rejonie Brdów podpisali akt założycielski stowarzyszenia miast i gmin, które nie akceptują budowy w RC radaru będącego częścią amerykańskiej tarczy antyrakietowej.

■ Co najmniej 60 osób zginęło wskutek pożarów, które pustoszą Półwysep Peloponeski i inne regiony w Grecji. Wśród ofiar są również turyści zagraniczni. Rząd Grecji ogłosił na zagrożonych obszarach stan wyjątkowy. Policja ujęła już kilka osób podejrzanych o podpalenia.

■ Pragnąc, by Pekin podczas przyszłorocznej olimpiady zaprezentował nieskalany wizerunek, para wieśniaków postanowiła oczyścić stolicę Chin z much. Na razie wzięła za cel wylęgarnie much w publicznych toaletach. Wieśniacy chcą też skupować muchy, żywe lub martwe, po dwa juany za sztukę.

■ Łódzki sąd aresztował na trzy miesiące posła Stanisława Łyżwińskiego (dawniej Samoobrona). Poseł zatrzymany w związku z tzw. seksaferą jest podejrzany m.in. o gwałt i wykorzystanie seksualne czterech kobiet.

■ W trzech eksplozjach w indyjskim mieście Hajdarabad zginęły co najmniej 53 osoby, a ponad 100 zostało rannych. Według władz, za zamachami stoi grupa terrorystów muzułmańskich.

■ Politycy Ligi Polskich Rodzin, Samoobrony i Sojuszu Lewicy Demokratycznej po odczytaniu w polskim Sejmie stenogramów ze spotkania byłego szefa MSWiA, Janusza Kaczmarka, ze speckomisją mówią o kompromitacji Prawa i Sprawiedliwości i o konieczności dymisji ministra sprawiedliwości RP, Zbigniewa Ziobry.

■ Jako niecodzienne wydarzenie komentowane jest w Bagdadzie wspólne wystąpienie na konferencji najwyższych przywódców szyickich, sunnickich i kurdyjskich, którzy ogłosili podpisanie oświadczenia zapowiadającego pojednanie między tymi zwalczającymi się dotąd siłami. (M. B.)

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

Fot. HALINA SIKORA

Aktorzy teatrzyku „GAPA 2" w trakcie próby wakacyjnej.

Warsztaty z pchełkami

NIEBORY (hs) – Przez dwa dni Dom PZKO w Nieborach wypełnił się małymi „pchłami". W czwartek i piątek aktorzy z teatrzyku dziecięcego GAPA 2 przebywali na warsztatach wakacyjnych i szlifowali swoją najnowszą pozycję repertuarową „Pchli interes" na podstawie „Pchły Szachrajki" Jana Brzechwy. To już czwarta sztuka w historii teatrzyku GAPA2.

Mali artyści, pomimo wakacyjnej aury, pracowali na pełnych obrotach. Codziennie odbywały się trzy próby, dzięki którym perypetie małej, złośliwej Pchły Szachrajki powoli uzyskały konkretne kształty. Ale to nie koniec przygotowań do spektaklu. Na cotygodniowych próbach zespół będzie pracować nad kolejnymi pchlimi przygodami, by jesienią pokazać widzom owoce swojej pracy.

Oczywiście między próbami nie zabrakło małym „Gapowiczom" sił do zabaw. Zmierzyli swoje możliwości w Pchlej Olimpiadzie na Wesoło, bawili się przy ognisku, urządzili popularną grę „Milionerzy". Przecież takie warsztaty służą nie tylko pracy nad spektaklem, ale również integracji zespołu.

Lepsze...

Dokończenie ze str. 1

– Zdajemy sobie sprawę z tego, że Czeskie Koleje wypuszczają pociągi IC i EC na własne ryzyko, województwo do nich nie dopłaca, ale nie jest to argumentem za likwidacją dobrego i szybkiego połączenia Karwiny ze stolicą i Słowacją. Teraz nie trzeba już będzie dojeżdżać na pociągi o wyższym standardzie do Ostrawy czy Bogumina. Nowy rozkład jazdy będzie dostępny od listopada.

Samo Życie

Po co tyle jadu?

Sprawa utraty przez PZKO czeskocieszyńskiego hotelu „Piast" jest ciągle żywa. Potwierdziły to ostatnio głosy w żarliwej hydeparkowej dyskusji. Żadnemu z wypowiadających się panów nie można odmówić racji. Wszystkich łączy pragnienie odzyskania tego symbolu polskości na Zaolziu i przykładnego ukarania sprawców kantu, po którym trzeba było pożegnać się z marzeniem o finansowej ciągłości. Nie mają też wątpliwości, że podpis byłego prezesa ZG PZKO, Jerzego Czapa, na dokumencie, który umożliwił przejęcie „Piasta" przez osobę prywatną, stał się przyczyną wszystkich problemów. Ale tylko jeden rozgrzesza Czapa i nie wylewa nań kolejnego kubła pomyj. Pozostali nie patyczkują się z nim, robiąc to w mniej lub bardziej kulturalny sposób.

Nikt natomiast nie dopuszcza możliwości, że jak w życiu, również i w tym wypadku niekoniecznie wszystko musi być jedynie w kolorach czarnym i białym. Nikt nie próbuje wejść w skórę Czapa, któremu – jak powszechnie wiadomo – tak zwani biznesmeni pod presją czasu podsunęli do podpisu ów ważny dokument. Nie wzięli nasi hydeparkowi dyskutanci pod uwagę, że Czap w swej naiwności mógł nie przypuszczać, że biznesmeni, z których przynajmniej jeden przed laty zaimponował mu aktywnością społeczną w środowisku polskim i działalnością pro publico bono, zechcą przepoczwarzyć się w cwaniaków, naciągaczy, oblud[...]. Identyczne, niemiłe doświadczenia z nimi miał zresztą pewien znany, szlachetny karwiński przedsiębiorca, któremu niejedna zaolziańska organizacja ma sporo do zawdzięczenia... Konia z rzędem temu, kto nie zetknął się jeszcze z ludźmi tego szczególnego gatunku.

Słowo zaufanie, odkąd wrócił do nas XIX-wieczny kapitalizm, utraciło swoje znaczenie. Teraz – jak się okazuje – zaufanie ma to do siebie, że można na nim sporo stracić. W tym również publiczne poważanie.

Chciałoby się więc zapytać naszych przemiłych i zacnych uczestników dysputy na łamach „Głosu Ludu". Czy nie lepiej by było – zamiast wzorem polskiej klasy politycznej bluzgać jadem na bliźniego – skupić energię i umysły na tym, jak znaleźć (skoro z „Piastem" nie wyszło) dochodowe źródła finansowania działalności PZKO?

Aby nie być gołosłownym – oto mój pomysł-marzenie. Jestem pewien, że nowy właściciel hotelu „Piast", który pochodzi z powszechnie szanowanej zaolziańskiej polskiej rodziny – jeśli by go w stosowny sposób w sprawie zagadnąć – chętnie by się z PZKO podzielił zyskami, które ciągnie z użytkowania „Piasta". W końcu wszedł w jego posiadanie niczym osoba, która wygrała 1. nagrodę w grze liczbowej... Chyba że sam należał – ale w kontekście faktów trudno w to uwierzyć – do wzmiankowanego wyżej grona cwaniaków.

Lecz i w tym wypadku sumienie nie powinno mu pozwolić na pozostawanie obojętnym wobec ustawicznych ataków na pana Czapa.

KAZIMIERZ SANTARIUS

WZMOŻONY RUCH NA WOJEWÓDZKIM RYNKU PRACY

Praca goni za chętnymi?

OSTRAWA (mro) – Urzędy Pracy Województwa Morawsko-Śląskiego rejestrowały na początku sierpnia 72 402 osoby ubiegające się o zatrudnienie. Ta liczba była najniższa dla tego miesiąca w ciągu ostatnich 9 lat, mimo niewielkich wzrostów między poszczególnymi miesiącami.

We frydecko-misteckim Urzędzie Pracy największym wzięciem pracodawców cieszyli się górnicy, murarze, pracownicy techniczni, kierowcy samochodów ciężarowych, kelnerzy, kelnerki i kucharze. W lipcu zgłaszano zapotrzebowanie na tzw. siły pomocnicze do sprzątania oraz na górników i piekarzy.

W Karwińskiem najbardziej poszukiwani byli sprzedawcy, którzy zresztą tworzą procentowo największą grupę zatrudnionych w powiecie. Poszukiwano także murarzy, sprzątaczy, kelnerów, kelnerek, operatorów maszyn przemysłowych, kierowców samochodów ciężarowych i przyczep. Długofalową tendencją w Karwińskiem jest popyt na murarzy, których „goni" popyt na górników. Wśród profesji wymagających wyższego wykształcenia notuje się zapotrzebowanie na lekarzy, projektantów i konstruktorów oraz nauczycieli fachowych przedmiotów.

Dodajmy, że w ostrawskim Urzędzie Pracy zatrudnienie bez problemu znajdą kierowcy ciężarówek i mechanicy samochodowi, monterzy maszyn cyfrowych, spawacze, murarze czy ślusarze. Osoby ze średnim wykształceniem mogą zdobyć etat technika, księgowego, asystenta w biurze. Z wykształceniem wyższym poszukiwani są programiści oraz lekarze.

Miasto przyjmie ink[...]

KARWINA (em) – Od przy[...] roku mieszkańcy Karwiny [...] mogli za wywóz śmieci i za pos[...] nie psów płacić za pomocą [...] (SIPO). Miasto chce w ten s[...] usprawnić wpłacanie pienię[...] kasy miejskiej. Nie trzeba b[...] stać w kolejkach do kas UM [...] zaoszczędzą też na opłatach [...] wych. Od września można s[...] wo przechodzić na system SI[...] urzędu trzeba dostarczyć [...] zgodę płatnika oraz nr inkas[...] kiety do wypełnienia są już [...] ne w rejestracji magistratu [...] stronach internetowych miasta [...] pełniony formularz należy d[...] budynku B UM. Terminy w[...] opłat i ich wysokość nie [...]

Ciekawostki

Dziecięcy reality show

Mimo protestów amerykańska telewizja CBS nie rezygnuje z emisji kontrowersyjnego reality show pod tytułem „Kid National" czyli „Państwo dzieciaków". W programie dzieci w wieku od 8-15 lat zostały odizolowane od świata. Ich zadaniem było stworzenie własnego społeczeństwa. Akcja programu toczy się w opuszczonym mieście Bonanza na pustyni w stanie Nowy Meksyk. Właśnie tam 40 dzieci musiało sobie przez 40 dni radzić bez pomocy dorosłych. Młodzi uczestnicy programu sami przygotowywali posiłki, zmywali naczynia, sprzątali, zajmowali się trzodą, a nawet powołali własny rząd. Zapowiedzi emisji programu spowodowały w USA protesty. Gubernator Nowego Meksyku zamierza zbadać, czy telewizja CBS nie złamała prawa. Władze innych stanów sprawdzają, czy rodzice zabierając dzieci na 40 dni ze szkół nie naruszyli przepisów oświatowych. Dzięki tym protestom program „Kid National" zyskał darmową promocję. Jednocześnie, broniąc się przed zarzutami, telewizja CBS ujawniła, że przy jego realizacji zatrudnionych było wielu psychologów, pedagogów i lekarzy. Okazało się więc, że tytułowe „Państwo dzieciaków" było starannie kontrolowane i nadzorowane przez dorosłych, co zaprzecza idei programu.

Nabożeństwo bez Camilli

Druga żona brytyjskiego następcy tronu księcia Walii Karola, księżna Camilla, wycofała się z udziału w uroczystym, godzinnym nabożeństwie, zaplanowanym na najbliższy piątek w kaplicy gwardii królewskiej w pobliżu Pałacu Buckinghamu z okazji 10-tej rocznicy śmierci księżnej Walii Diany, pierwszej żony księcia Karola. Uroczystość z udziałem ok. 500 gości, w tym premiera Gordona Browna, książąt Williama i Harry'ego oraz piosenkarza Eltona Johna, ma charakter nabożeństwa dziękczynnego za dar życia Diany, jej prace charytatywne i zaangażowanie w inicjatywach społecznych. Według Clarence House (rezydencji księcia Walii), Camilla „nie chce, aby jej obecność odwracała uwagę od celu, któremu służy uroczystość". Książę Walii rozwiódł się z księżną Dianą na krótko przed jej śmiercią. 36-letnia Diana zginęła 31 sierpnia 1997 r. w wypadku samochodowym w paryskim tunelu wraz z Dodim Al Fayedem. Pozamałżeński związek księcia Karola i Camilli Parker Bowles, przez część brytyjskiej opinii i samą Dianę uważany był za powód rozpadu jego pierwszego małżeństwa. Do ślubu Karola z Camillą do[...] dopiero w 2005 r. Poprzedz[...] ślubie cywilnym, który kości[...] glikański pobłogosławił ex po[...]

Kradzione buty do wymi[...]

Kobieta, która ukradła ze skle[...] izraelskim mieście Safed bu[...] syna, została aresztowana [...] godzin później, gdy wróciła [...] nić swoją zdobycz na inny [...] – podała izraelska policja. Z[...] kę rozpoznał jeden z pra[...] ków sklepu i zawiadomił p[...] Okazało się, że kobieta [...] bo ukradzione przez nią p[...] we chodaki Crocs, bardzo p[...] larne tego lata, nie pasowały [...] syna i potrzebny był inny r[...] *– Wymieniła buty na wpis d[...] toteki kryminalnej, zamiast na [...] parę* – oświadczył rzecznik p[...] w Safed, Amos Szimoni.

MIJA 75 LAT OD TRAGEDII KOŚCIELECKIEJ

Ani mogiła, ani pojednanie

Czym jest dla mnie Żwirkowisko? To pytanie zadaję sobie za każdym razem, gdy odwiedzam miejsce katastrofy polskich lotników – pilota Franciszka Żwirki oraz inżyniera-mechanika Stanisława Wigury – załogi, która feralnego dnia 11 września 1932 roku w kabinie stalowo-drewnianego, pokrytego płótnem i sklejką RWD-6 (o którym wiedziała, że nie jest ideałem konstrukcyjnym) w przerażającym wirze zadała na spotkanie ze śmiercią obok kościeleckiego wzgórza.

Lotnicy, dopiero co noszeni na rękach w Warszawie po słynnym zwycięstwie w Challenge International de Tourisme (20-28 sierpnia 1932), na cześć którego ustanowiono nawet 28 sierpnia Dniem Lotnictwa Polskiego, w dwa tygodnie po tryumfie zginęli w tragicznym wypadku. Pewnie już w gwałtownych uderzeniach wichru przeczuwali zbliżającą się katastrofę, wiedząc, że [illegible] się stało, iż nie poświęcili więcej uwagi na udoskonalenie samolotu. Podczas zawodów „Challenge" zauważyli już bowiem niestandardowe zachowanie się skrzydeł. Jak później wykazało śledztwo, płaty skrzydeł były mało odporne na działanie sił skręcających, a w dodatku miały zbyt słabe okucia. W czasie lotu z dużą prędkością siły aerodynamiczne powodowały skręcanie płatów i ich niszczenie - aż do urwania skrzydeł (zresztą z tego powodu w fabrycznych lotach próbnych 1932 r. mało co nie zginął pilot **Jerzy Drzewiecki**. Tak z serii trzech wyprodukowanych egzemplarzy, RWD-6 zniknął jako pierwszy. Pozostałym dwom zmodyfikowano system mocowania statecznika poziomego). Żwirko, i Wigura wiedzieli o niebezpieczeństwie. Liczyli na łut szczęścia. Zresztą lotnicy zazwyczaj liczą na przychylny [illegible]

Tragedia zaktywizowała Zaolzie, Polskę i Czechosłowację. Żwirko i Wigura, co powszechnie znane, lecieli do Pragi na [illegible] „rycerzy przestworzy", jak o sobie lubili mawiać pionierzy awiacji. Takie wzajemne wizyty pasjonatów lotnictwa nie były niczym nowym dla lotników z Akademickiego Aeroklubu Warszawskiego (potem już Aeroklubu Warszawskiego). Dwa lata wcześniej odbyło się już spotkanie w Brnie (do którego zresztą Żwirko i Wigura mieli „wpaść po drodze" podczas ostatniego przelotu). Stąd czeska brać lotnicza, elita społeczna, ale też rzesze zapaleńców pragnęło upamiętnić miejsce katastrofy. Nad mogiłami lotników [illegible] września 1932 r. pochylały się czeskie i polskie sztandary. Oskar Zawisza, cierlicki proboszcz, odprawił nad ich tymczasowymi grobami mszę świętą. Po czym zwłoki lotników zostały przewiezione do Warszawy, gdzie spoczęły we wspólnej mogile w Alei Zasłużonych na Powązkach.

Pokoju natomiast nie było na Żwirkowisku. Wszyscy byli zgodni co do tego, że konieczne jest upamiętnienie tej tragedii polskiej na zaolziańskiej ziemi. Zawiązano ponadpartyjny Komitet Budowy Pomnika Żwirki i Wigury na czele z dr. **Leonem Wolfem**, który ściśle współpracował z Morawskim Aeroklubem w Brnie. 26 lutego 1933 w Ostrawie czeska i polsko-zaolziańska strona uzgodniły, że prace rzeźbiarskie zostaną powierzone **Janowi Raszce**, legioniście, rzeźbiarzowi pochodzącemu z Ropicy, który prawdziwą karierę artystyczną zrobił dopiero w Krakowie, i **Juliusowi Pelikanowi** – rzeźbiarzowi, który wraz z **Dušanem Jurkovičem** zajmowali się upamiętnieniem mogił żołnierzy I wojny światowej na terenach polskich.

Pomnik miał być wzniesiony w pierwszą rocznicę tragedii i miał stać przy kościeleckiej świątyni. W międzyczasie doszło jednak do zmian personalnych w miejscowej parafii; księdzem został Czech, co znacznie zaogniło zaolziańsko-czeskie kontakty nie tylko w Cierlicku, ale i na całym Zaolziu. 27 maja 1933 r. w Czeskim Cieszynie, na kolejnym spotkaniu Komitetu, Zaolzianie oburzeni sytuacją w Cierlicku postanowili nie brać udziału we wspólnym czesko-zaolziańsko-polskim odsłonięciu pomnika, a w miejscu, gdzie zginęli polscy lotnicy, *wystawić funduszami wyłącznie polskimi odpowiedni pomnik, względnie odpowiednią budowlę pamiątkową.*

Pomimo tego zgrzytu od lipca uporządkowywano teren pod pomnik. Pracami kierował **Henryk Niemiec**. Pracowali harcerze z hufca gimnazjum orłowskiego, a potem 30-osobowy oddział techniczny 8 pułku z Mistku pod dowództwem ndpr. **Bezkyda**. Prace porządkowe ukończono 21 sierpnia.

11 września „Morawsko-Śląski Dziennik" na swoich łamach zadawał czytelnikom pytanie: *Czy Cierlicko Górne będzie miejscem zbliżenia dwóch słowiańskich narodów?.* Dziennikarz (vk) informował o przebiegu 15-tys. manifestacji na Żwirkowisku w pierwszą rocznicę katastrofy. Oceniał, że w ciągu całego dnia przewinęło się przez miejsce tragedii ok. 30 tys. osób, chcących uczcić pamięć lotników.

Jak donosili Czesi, uroczystości rozpoczęto mszą świętą przed kościeleckim kościołem celebrowaną przez frysztackiego dziekana **P. Knybsa**. Mszy towarzyszył chór Związku Chórów Polskich w Czechosłowacji. Potem słowo zabrali ks. **Nowak** ze Stonawy i pastor **Teper** z Błędowic. Po nich zaś *Leon Wolf, wiceprezydent radca Žaček z Brna i polski konsul dr Ripa z Morawskiej Ostrawy, których wystąpienia były w duchu czechosłowacko-polskiej przyjaźni.* Jak donosi dziennikarz, honorowe trybuny były po brzegi wypełnione zacnymi gośćmi, a nawet przyjechali przedstawiciele czeskiej mniejszości w Polsce. Po uroczystości zebrani udali się na Żwirkowisko, gdzie złożyli *92 wieńców i kilka dziesiątek wiązanek kwiatów.*

Wiele wiązanek przyjechało aż z Polski, skąd wyprawiono na tę okazję *pięć pociągów specjalnych – dwa z Katowic, Krakowa, Bielska i Tarnowa, które przywiozły ponad 3000 podróżnych.* Przyjechali polscy dziennikarze.

Pozostaje tylko żałować, że tę uroczystość poprzedzały wydarzenia, które czeskiego ludu na Cieszyńsku nie ucieszyły i które były przyczyną, że wczorajsze składanie wieńców było rzeczywiście tylko polską uroczystością a nie czesko-polską, jak to miało być – pisze reporter. Wyraża przy tym nadzieję, że *kiedy nastanie przyszła wiosna, kiedy zostanie odsłonięty pomnik, nie pojawią się już żadne przeszkody na drodze rzeczywistego czesko-polskiego zbliżenia.*

Pomnika jak wiadomo nie postawiono w 1934 r. W rok potem wybudowano za to finansowaną wyłącznie z polskich środków kaplicę-mauzoleum, którą hitlerowcy zburzyli w grudniu 1940 r. Pomnik zaprojektowany i wykonany przez Pelikana odsłonięto dopiero w 1950 r. W poprzednich latach postument bywał wystawiany w wielu miejscach wraz z informacją, gdzie powinien być umieszczony, jaką tragedię upamiętnia i kto jest jego autorem... W czasie II wojny światowej przechowywał go sam autor.

Wiele wody upłynęło w Olzie od tamtych wydarzeń. Dziś Żwirkowisko ma „strażnika grobu" w osobie Józefa Kuli, który niestrudzenie oprowadza po nim wszelakie wycieczki i delegacje. Doczekało się własnego muzeum w Domu Polskim im. Żwirki i Wigury, ofiarnych stróżów pamięci w osobach braci **Jana** i **Józefa Przywarów** oraz niezapomnianego **Józefa Stebla**, który dał impuls do takiego, a nie innego rozwoju sytuacji.

Cisza nad Żwirkowiskiem jest co roku w dniu 11 września rozrywana fanfarami, pieśniami, a ostatnio nawet przelotami eskadr samolotowych. Odwiedzający Zaolzie Polacy z Polski (że tak to określę), oficjalne delegacje różnych szczebli oraz osoby prywatne składają przed pomnikiem wieńce. Pochylają się przed pomnikiem polskich lotników. Przez Zaolzian przekutym w symbol tragicznej katastrofy. Jednak o tyle związanej z Zaolziem, że nieszczęście przydarzyło się właśnie tu, i wiedzeni odpowiedzialnością za polskość Zaolzianie wzorowo zaopiekowali się nim. Jedynie w tym aspekcie Żwirkowisko odbieram jako zaolziański symbol.

Na zaolziańskiej ziemi, widzę także, wiele innych równie godnych uczczenia miejsc pamięci, jednak nie tak spopularyzowanych, nie tak bezpiecznych w swojej wymowie.

Tych, które mówią, że generacje Polaków-Zaolzian nie dawały się zasymilować i trwały...

MARTYNA RADŁOWSKA-OBRUSNIK

(W artykule opierałam się na informacjach zaczerpniętych z artykułu Józefa Szymeczka z „GL" z dnia 11 września 1997 r. „Pomnik stanął dopiero w 1950 roku...", artykułu „Morawsko-Śląskiego Dziennika" z 11 września 1933 r., artykułu Jana Wsoła z „Myśli Polskiej" 16-23 sierpnia 1998 r. pt. „Słynni polscy piloci" oraz Wikipedii).

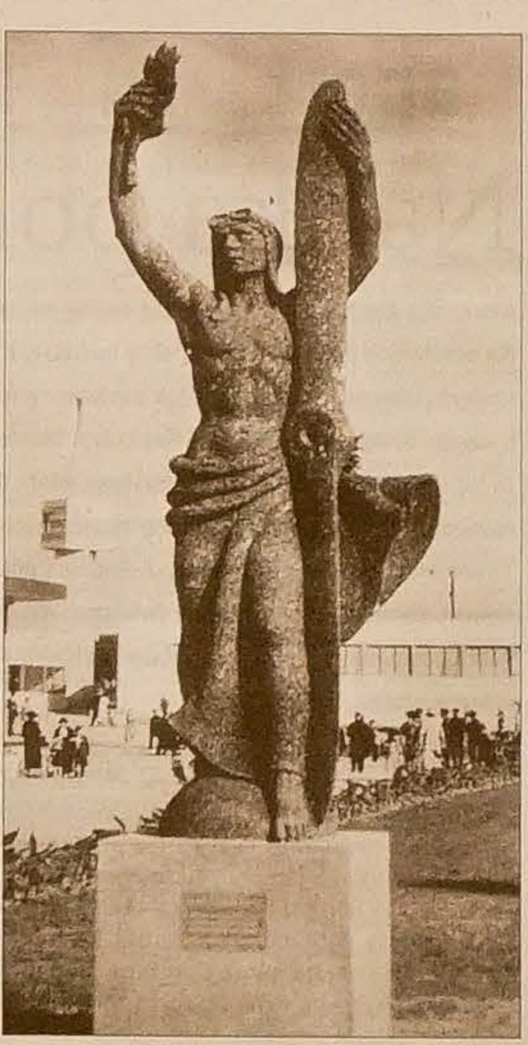

Fot. Ze zbiorów autorki

Pomnik znany ze Żwirkowiska przez 17 lat „wędrował" po Morawach informując, gdzie stać powinien i komu jest poświęcony.

Gazdowie na medal

(Dokończenie ze str. 1)

Część zebranych bawiła się przy muzyce orkiestry dętej „Jablunkovanka". Młodzież i dzieci szalały przy akompaniamencie kapeli „Oldrzychowice" z „pożyczonym" [illegible] Stopą z „Nowiny".

Zmęczeni nieco zabawą goście mogli odetchnąć oglądając wystawę zdjęć w Domu PZKO. Na fotografiach zostali uwiecznieni gospodarze minionych dożynek. Można też zobaczyć zdjęcia dokumentujące budowę Domu PZKO, wszystkich jego gospodarzy i prezesów miejscowego koła.

Na temat Dożynek można było usłyszeć same przychylne oceny. – *Uważam, że imprezę trzeba zaliczyć do udanych. Goście byli zadowoleni z programu. Przygotowano dużo dobrego jedzenia, udał się* [illegible] *domowy* – ocenił prezes J. [illegible]. Również burmistrz V. Palkovská nie szczędziła słów pochwały: – *[illegible], którzy mieszkają w centrum Trzyńca, mogą mieszkańcom [illegible] zazdrościć ich życia towarzyskiego, tego, że pielęgnują tradycję. W mieście brakuje takiej imprezy. Guty, Oldrzychowice to miejscowości, które żyją aktywnie i miasto stara się im w tym pomagać.* Trzyniec wspiera Dożynki specjalną dotacją. W tym roku Guty otrzymały z kasy miejskiej trzy tysiące kc. Pani burmistrz przyznała, że kwota jest niska: – *Postaramy się w przyszłości pomóc bardziej.*

Tomek żadnej pracy się nie boi.

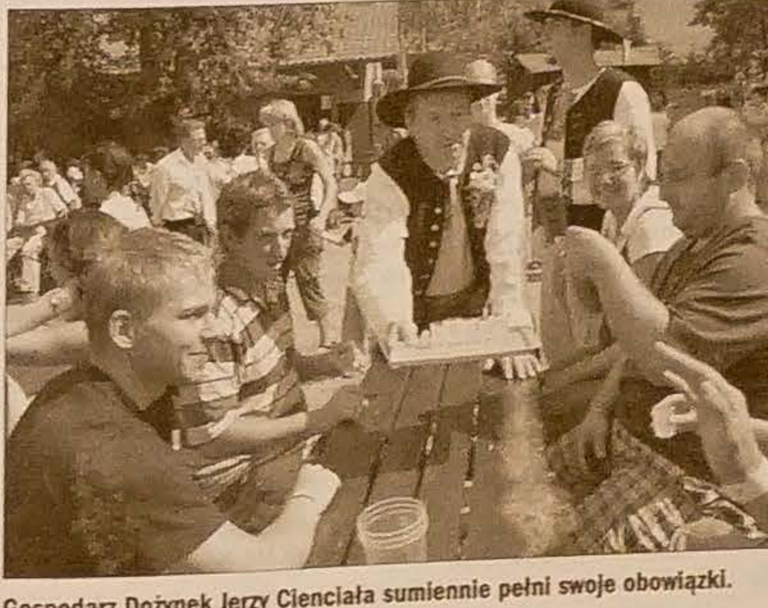

Zdjęcia: HALINA SIKORA

Gospodarz Dożynek Jerzy Cienciała sumiennie pełni swoje obowiązki.

Łasy w niebezpieczeństwie

REGION (dc) – Katastrofalne pożary lasów w Grecji pokazują, jak niebezpiecznym żywiołem jest ogień w połączeniu z suchym poszyciem leśnym. Trwająca przez całe lato susza zagraża również naszym lasom.

– *Niebezpieczeństwo pożarów w lasach jest wysokie* – powiedział „GL" **Jaroslav Zátopek** z Inspektoratu Wojewódzkiego Lasów RC w Frydku-Mistku. – *Dlatego ostrzegam, że koniecznie trzeba trzymać się obowiązujących zasad bezpieczeństwa, takich jak zakaz rozpalanie ognia w lesie. Trzeba pamiętać też o tym, że ogień może, zwłaszcza przy wietrze, przejść na tereny leśne z działek, na których właściciele palą np. chwasty czy trawę. Nie wystarczy tylko zalać ognia wodą. Może bowiem dojść do tego, że iskry będą się tliły np. w podziemnym dołku po korzeniu i po jakimś czasie ogień rozpali się samoistnie.*

Fot. MAREK SANTARIUS

Inspektor zaleca, by palacze w ogóle nie palili w lesie papierosów. Choć palący może trzymać się zasad bezpieczeństwa, zawsze istnieje niebezpieczeństwo, iż wiatr wytrąci mu papierosa z ręki na suche poszycie leśne, wskutek czego może dojść do pożaru.

Szczególnie ostrożni powinni być turyści w wyższych partiach górskich, do których, w razie pożaru, utrudniony jest dostęp jednostek gaśniczych.

– *W ub. tygodniu niedbali turyści zaprószyli ogień w okolicach Łysej Góry* – mówi Zátopek. – *Na szczęście udało się go opanować wcześniej, nim przedostał się do koron drzew. Aż strach pomyśleć o skutkach, do których mogłoby dojść, gdyby ogień dostał się do miejsc, które przez ostatnie 20 lat zalesialiśmy po szkodach spowodowanych w latach 80. Każda podobna akcja strażacka w górach jest jednak bardzo trudna i kosztowna* – podkreśla Zátopek.

Raport Zza Olzy

Nauka polska

Nauka nie zna granic. Uczeni także dawno już zapomnieli o ich istnieniu. Na uczelniach polskich pracują obcy badacze, a Polacy wykładają w innych krajach. Obecne sukcesy polskich naukowców mają swe historyczne tradycje. Spisy ksiąg Biblioteki Kapituły Krakowskiej z roku 1110 dowodzą, że już w XII wieku polska elita umysłowa miała dostęp do ówczesnej literatury europejskiej, w tym do dzieł pisarzy starożytnych, takich jak Owidiusz, Terencjusz, Stacjusz czy Salustiusz. Badania polskich uczonych często owocowały odkryciami na miarę światową. Współcześnie polska nauka jest doceniana na świecie, a polscy naukowcy mogą się pochwalić wielkimi osiągnięciami.

Obecnie badania naukowe prowadzone są w Polsce głównie w placówkach Polskiej Akademii Nauk, szkołach wyższych (publicznych i niepublicznych) oraz jednostkach badawczo-rozwojowych. Prowadzone są również przez niektóre instytucje, takie jak archiwa, biblioteki, muzea, zakłady opieki zdrowotnej, przedsiębiorstwa.

W Polsce badania naukowe finansowane są głównie z budżetu państwa (granty Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, środki na badania własne uczelni). Pod tym względem Polska odstaje od krajów zachodnich, w których znaczny udział w utrzymywaniu działalności naukowej mają prywatne przedsiębiorstwa. Ważnym źródłem finansowania nauki są Programy Ramowe Unii Europejskiej, jak również inne programy międzynarodowe (np. Eureka). Z dniem 1 stycznia 2008 powinna wejść w życie nowa ustawa „o organizacji i finansowaniu badań naukowych", scalająca dotychczasowe ustawy i przynosząca nowe, konieczne regulacje. Założenia tej ustawy są opracowywane w MNiSW.

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego powstało w 2006 r. w wyniku podziału Ministerstwa Edukacji i Nauki. Obecnie ministrem tego resortu jest prof. **Michał Seweryński**. Przy ministrze działała Rada Nauki, powołana w miejsce zlikwidowanego w 2005 Komitetu Badań Naukowych. Ogólnym celem polityki Ministerstwa jest intensyfikacja badań naukowych na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego kraju. Szczegółowe cele polityki naukowej do roku 2013 obejmują podniesienie badań naukowych w Polsce do poziomu wyznaczonego przez wiodące ośrodki w skali świata, zwiększenie intensywności badań prowadzonych na rzecz gospodarki, rozwój kadry badawczej oraz infrastruktury do prowadzenia badań naukowych oraz efektywne wykorzystanie środków dostępnych w ramach Funduszy Strukturalnych. Ogromną rolę dla polskiej nauki odgrywa Polska Akademia Nauk (PAN). Jest to państwowa instytucja naukowa będąca z jednej strony korporacją najwybitniejszych polskich uczonych, na wzór Francuskiej Akademii Nauk, a z drugiej – siecią wspólnie zarządzanych państwowych instytutów naukowych, których celem jest prowadzenie badań naukowych o możliwie najwyższym poziomie naukowym. Polska Akademia Nauk powstała w 1951 roku na I Kongresie Polskiej Nauki, z połączenia Polskiej Akademii Umiejętności (istniejącej od 1896 roku) oraz Warszawskiego i Krakowskiego Towarzystwa Naukowego.

Najnowsze osiągnięcia:

Zespół profesora **Sylwestra Porowskiego** ubiegł najważniejsze instytuty naukowe na świecie, opracowując technologię produkcji lasera niebieskiego. Skonstruowano go w pracowni Centrum Badań Wysokociśnieniowych Polskiej Akademii Nauk dzięki uzyskaniu monokryształów azotku galu w warunkach bardzo wysokich ciśnień. Odkrycie pozwoli na czterokrotne zwiększenie ilości informacji na dyskach optycznych, co znaczy, że płyty CD-ROM staną się bardziej „wydajne", będzie można również skonstruować nowej generacji telewizory i projektory wideo.

Na pokładzie wystrzelonego w kosmos satelity Koronas zainstalowane zostały przyrządy badawcze polskich fizyków. Inżynierowie **Mirosław Kowaliński** i **Ireneusz Gaicki** zbudowali spektrometry rentgenowskie, nazwane Resik i Diogenes, które badają procesy zachodzące w koronie słonecznej i przesyłają na bieżąco dane do centrum kosmicznego w Moskwie. Ich analiza pozwoli zebrać kolejne informacje o zewnętrznych warstwach Słońca. Resik i Diogenes pozostaną w kosmosie kilka lat.

Ostatnie informacje dotyczące polskich astronomów również są imponujące. Naszym uczonym pod kierownictwem profesorów **Andrzeja Udalskiego** i **Marcina Kubiaka** udało się odkryć 46 nowych planet spoza Układu Słonecznego. Zastosowali oni nową metodę „masowego połowu planet" – OGLE, czym otworzyli nowy rozdział w światowej astronomii.

W 2002 roku prof. **Lech Krzyżaniak** i dr **Stefan Jakobielski**, polscy archeolodzy, za zasługi dla kultury i nauki zostali odznaczeni Orderem Obu Nilów z Gwiazdą – najwyższym sudańskim odznaczeniem, jakie może otrzymać cudzoziemiec.

Dużym sukcesem zwieńczone zostały w 2001 roku kilkuletnie prace badawcze polskich archeologów. Zespół kierowany przez prof. **Karola Myśliwca** z Zakładu Archeologii Śródziemnomorskiej PAN odkrył w Egipcie grobowce z czasów Starego Państwa. W Sinada polska ekspedycja odkryła kościół będący najprawdopodobniej mauzoleum władców nubijskich; odznaczyła się też zdecydowaniem i fachowością w ratowaniu zabytków kultury nubijskiej przed zalaniem (Sudańczycy budują bowiem tamę, która spiętrzy Nil między III a IV kataraktą). Warto też zaznaczyć, że w Sudanie, w Starej Dongoli, od 35 lat działa misja archeologiczna kierowana przez dr **Stefana Jakobielskiego**.

ELŻBIETA MYSZKA

ROZMOWA Z KARAIMOZNAWCĄ, MARIOLĄ ABKOWICZ

Karaimi w Polsce

Najmniej liczną mniejszością etniczną w Polsce są Karaimi. Jest ich zaledwie 120 osób. Żyją w Warszawie, we Wrocławiu, na Pomorzu i na Śląsku. Skąd się tu wzięli? W XIV wieku Wielkie Księstwo Litewskie prowadziło wojnę ze Złotą Ordą. Książę litewski Witold sprowadził ich z Krymu jako jeńców wojennych i osadził w Trokach, wzdłuż litewskiej granicy z Zakonem Kawalerów Mieczowych i na Rusi Czerwonej. Po II wojnie światowej część Karaimów wyjechała w głąb Polski i osiedliła się tu na stałe.

Fot. autorka

Jedną z osób, której rodzice po wojnie przyjechali do Wrocławia i tam się osiedlili, jest **Mariola Abkowicz**, stuprocentowa polska Karaimka. Jest przewodniczącą zarządu Związku Karaimów Polskich, przedstawicielem mniejszości karaimskiej w Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, członkiem Rady Programowej Polskiego Radia Wrocław, redaktorem naczelnym magazynu społeczno-kulturalnego „Awazymyz", doktorantką na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza, a przede wszystkim karaimoznawcą.

W jaki sposób udaje się pani sprawować te wszystkie funkcje?

Wszystkie obowiązki wykonuję po godzinach. Na co dzień pracuję we Wrocławiu na Akademii Medycznej. Między ósmą a piętnastą jestem bibliotekarką. Dopiero po pracy ujawnia się moja druga natura. Cały swój wolny czas poświęcam na działalność związaną z Karaimami. Moim dodatkiem do wrocławskiego życia są m.in. studia doktoranckie w Poznaniu na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza. Jestem na trzecim roku orientalistyki i piszę doktorat na temat karaimskich ksiąg metrykalnych.

Polscy Karaimi nie mają w kraju ani swojej świątyni, ani szkoły...

Za mało jest zainteresowanych osób. Nie ma dla kogo budować szkoły. W stolicy mieszka ośmioro dzieci w różnym wieku. W pozostałych miastach jest ich jeszcze mniej. Od czasu do czasu pada pomysł, aby stworzyć oddział szkolny. To też jednak niemożliwe, ponieważ brak jest nauczycieli. Okazję do nauki karaimskiego stwarza coroczna szkoła letnia w Trokach. Dzieci łączą wypoczynek nad jeziorami z nauką języka. Podobnie ma się sprawa z budową kienesy (karaimska świątynia – przyp. redakcji). Środki na ten cel na pewno by się znalazły, ale za mało jest osób, dla których można by ją wznieść.

Karaimski należy do kipczackiej grupy języków tureckich. Niewielu polskich Karaimów mówi w tym języku, pani także go nie używa?

W domu nie rozmawiamy po karaimsku. Przyczyniła się do tego w dużym stopniu II wojna światowa. Nie uczono nas języka. Rodzice używali go tylko między sobą. Znam jego melodię, przeczytam tekst, ale nie porozmawiam. Uważam, że moim obowiązkiem jest nauka karaimskiego, ale jak na razie nie mam po prostu czasu. Moja siostra uczestniczyła dwukrotnie w kursie językowym i potrafi zbudować proste zdanie. Wszyscy Karaimi znają za to pieśni karaimskie, zazwyczaj potrafią zaśpiewać pierwszą zwrotkę z refrenem. Jedną ze znanych wszystkim piosenek jest ta, napisana przez Szymona Firkowicza, trockiego hazzana (duchowny karaimski – przyp. redakcji), poetę, bardzo szanowanego Karaima, o zapachu piątkowego dnia. Od niepamiętnych czasów sobota była w naszej kulturze uznawana za dzień święty. Wszystkie prace wykonywano w piątek. Piosenka opowiada o zapachach, które można było poczuć w ten pracowity dzień tygodnia na karaimskiej ulicy.

W jakim zatem języku porozumiewają się między sobą Karaimi?

Karaimi w Polsce rozmawiają oczywiście między sobą po polsku. Na Litwie po litewsku, a na Ukrainie po rosyjsku czy po ukraińsku. Ale podczas spotkań międzynarodowych najczęściej rozmawiamy po rosyjsku. To taka nasza współczesna *lingua franca*. Nauczyłam się tego języka od swoich trockich kuzynów, jeżdżąc do nich na wakacje. Oni za to nauczyli się ode mnie polskiego. Język rosyjski stał się dziś uniwersalny dla dużej części Karaimów rozproszonych po całym świecie.

Większość aktywnych osób w waszej niewielkiej społeczności to kobiety. Mężczyźni skupieni są bardziej na pracy zarobkowej. Jak taką sytuację ocenia starszyzna?

Bardzo pozytywnie. Równouprawnienie w organizacjach karaimskich nastąpiło już na początku XX wieku. Kobiety są traktowane tak samo jak mężczyźni. W statucie Związku Karaimów Polskich znajdujemy zapis, że organizacja ta jest kontynuatorem czterech instytucji działających przed wojną: Towarzystwa Miłośników Historii i Literatury Karaimskiej, Wileńskiego Stowarzyszenia Karaimów, Kół Pań Karaimskich oraz Kół Młodych Karaimów. Co ciekawe, członkiniami trzeciej z wymienionych organizacji od zawsze były same kobiety.

Równouprawnienie nie odnosi się jednak do wszystkich sfer życia Karaimów. Istniały religijne zakazy związane z nieczystością kobiecą.

Nie mogły one wchodzić do kienesy, kiedy były nieczyste. Kobieta, która urodziła dziecko, nie mogła nic robić przez cztery tygodnie po urodzeniu syna, a sześć tygodni po urodzeniu córki. Miała zajmować się tylko sobą i niemowlęciem. Jednak, czy jest w tym coś złego?

A czy pani przestrzega zakazów?

W kienesie bywam kilka razy do roku. Staram się dostosować do karaimskich obyczajów. Nie zastanawiam się nad tym, czy są one dobre czy złe, nie wartościuję ich. Religia jest częścią naszej tożsamości i tak po prostu jest. Nie przeszkadza mi to, tak samo jak fakt, że w czasie nabożeństwa mężczyźni modlą się osobno, a kobiety osobno, stojąc na balkonie. Mama opowiadała, że jeśli w kienesie zjawiał się nowy młodzieniec, to trzeba go było najpierw dokładnie obejrzeć i ocenić. Taką sposobność miały dziewczyny obserwując go z balkonu. Gdybyśmy stały pomiędzy nimi nie byłoby takiej możliwości. Czasem podczas wspólnych spotkań i zabaw nieświadomie siadamy oddzielnie – kobiety po jednej stronie, mężczyźni po drugiej. Śmiejemy się, że to takie oddzielne ławki.

Kiedy po raz pierwszy musiała pani tłumaczyć się, że jest Karaimką?

W szkole podstawowej. Dzieci przygotowywały się do Pierwszej Ko[illegible] nii Świętej. Kiedyś przyniosłam [illegible] szkoły Koltchalar – modlitewnik, [illegible] którym modlitwy napisane są [illegible] raimsku i po polsku. Pokazałam [illegible] koleżankom, które zobaczywszy [illegible] modlę się do tego samego Boga [illegible] one uznały, że to im wystarczy [illegible] cej mnie o nic nie pytały. Pierw[illegible] natomiast referat o swojej religii [illegible] pisałam w wieku 14 lat. Więks[illegible] informacji uzyskałam wówczas [illegible] swojego dziadka – hazzana W[illegible] nych czasach zdarzają się cza[illegible] przypadki, że ludzie nie wiedzą [illegible] są Karaimi. Tłumaczę im w[illegible] że jesteśmy narodem pochodzenia tureckiego, przybyłym z Krymu [illegible] Litwę, że nasza religia opiera [illegible] Starym Testamencie. To im wy[illegible] cza. Jedynym miejscem upamiętniającym w Polsce mniejszość ka[illegible] ską, jest cmentarz na warszawskiej Woli. Założony ponad 100 la[illegible] wpisany jest do rejestru zabytków [illegible]

Wróćmy do tradycji karaimskich. Czy w dalszym ciągu przestrzegana jest zasada endogamii przy zawieraniu małżeństw?

Jeszcze przed wojną istniały [illegible] pisy, które nakazywały zawieranie małżeństw tylko w obrębie [illegible] jej grupy religijnej. Każdy [illegible] chciał, aby jego dziecko w[illegible] w związek małżeński z Karaim[illegible] Jednak nie zawsze to się udawało. Starszyzna nie tolerowała [illegible] małżeństw mieszanych – z [illegible] z czwórki rodzeństwa tylko [illegible] tata zawarł związek karaimski [illegible] raz po wojnie w Polsce był [illegible] młodych karaimskich m[illegible] kobiety natomiast pozostały [illegible] twie i Ukrainie. Niektórzy z [illegible] młodzianów decydowali się na małżeństwa z Polkami, niewiele [illegible] nowiło czekać. Nieliczni [illegible] rzy ożenili się z polskimi ko[illegible] wychowywali swoje dzieci [illegible] cji karaimskiej. Większość [illegible] zostało ochrzczonych na ka[illegible] Teraz są to dorośli ludzie [illegible] uczestniczyć w życiu kara[illegible] to nikt i nic nie stoi temu [illegible] szkodzie. Obecnie w Polsce [illegible] ośmioro dzieci, których [illegible] rodzice są Karaimami – [illegible] Gdańsku i piątka w Warszawie.

Zanim zakończę rozmowę, [illegible] bym zapytać o pani marzenia [illegible] zane ze społecznością karaimską. Jakie one są?

Chcę, żebyśmy istnieli, [illegible] przekazywali naszym dzieciom [illegible] wartości, w których sami w[illegible] śmy. Nam było trudno, a [illegible] jeszcze trudniej, bo jest nas [illegible] mniej. Powstał karaimski [illegible] folklorystyczny „Dostlar", [illegible] ny jest „Awazymyz". Kar[illegible] numer jest wyczekiwany [illegible] najbardziej cieszy. Tym [illegible] mi chcemy zakorzenić w [illegible] pokoleniu miłość do karaimskości i naszej tradycji. Chcemy [illegible] ich tak dużo, ile się da. [illegible] zrobić więcej, ale nasze [illegible] jest wprost proporcjonalne do naszej liczebności.

EWELINA WAJ[illegible]

Są trzy gatunki ludzi: pragnący wiedzy, pragnący zaszczytów i pragnący bogactw.

Platon

Nr 295

Jemioła

DODATEK LITERACKO-ARTYSTYCZNY

Redakcja Kazimierz Kaszper ◆ Materiały prosimy przesyłać pod adresem „GL" lub pocztą elektroniczną: k.kaszper@tiscali.cz ◆ Numer zamknięto 24. 8. 2007

POLECAMY

Božidar Jezernik: *Dzika Europa. Bałkany w oczach zachodnich podróżników*. Kraków 2007, s. 380.

Bałkany bez kompleksów

Zachód nigdy nie był przygotowany na to, by ujrzeć Bałkany takimi, jakimi są naprawdę – pisze Słoweniec **Božidar Jezernik** w książce *Dzika Europa. Bałkany w oczach zachodnich podróżników*. I nie jest to publicystyczna teza zakompleksionego tubylca, bo Jezernik wspiera się bardzo silnym i niezwykle przy tym ciekawym materiałem dowodowym. Książkowa podróż odbywa się zarówno w czasie, jak i przestrzeni, a szlaki wytyczają opisy Bałkanów, jakie pozostawili po sobie wędrowcy z Zachodu. Czegóż to oni nie widzieli: kobiety o tłustych palcach i piersiach do pępka, włochate ryby, bezczelnych złodziei i ślady bezmiernego okrucieństwa, brud i żywiołowość, dziką naturę przyrody i mieszkańców. Pozostawiony w opisach obraz Bałkanów był tyle wyrazem rzeczywistych obserwacji, ile projekcją stereotypów, a także sympatii politycznych: *Autorzy niemieckojęzyczni na przykład portretowali bośniackich Serbów jaki spiskowców dążących do wybuchu II wojny światowej*. Nie inaczej patrzyli na podróżnych autochtoni. Wiedzieli, że Anglik jest wysoki, jasnowłosy i niebieskooki. I choćby wędrowiec z Anglii był niski i czarnokędzierzawy, w lokalnej pamięci pozostawał jako ucieleśnienie antropologicznego archetypu.

Książka Jezernika obnaża stereotypy formatujące postrzeganie innego. Jej wymowa jest uniwersalna i warto o niej pamiętać. **(EB)**

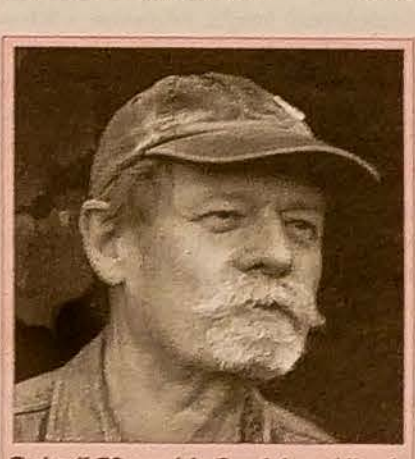

Fot. MAREK SANTARIUS

Z okazji 70. urodzin Bronisława Liberdy redakcja „Jemioły" składa wybitnemu artyście gratulacje i życzenia nieustającego dopływu mocy twórczych.

Stereotypowa »poprawność« językowa

Przed kilku laty przeczytałem w „Głosie Ziemi Cieszyńskiej", że „uporczywe" stosowanie przez Czechów końcówek *-ová* w nazwiskach żeńskich jest jednym z elementów polityki czechizacyjnej państwa, skierowanej przeciwko zaolziańskim Polakom. Zrobiło mi się wtedy żal – nie tyle może autora, ale takiej na przykład lubianej i dość często akurat przez czeską prasę przywoływanej aktorki **Zofie Lorenové**. Bo w zaślepieniu uporczywą czechizacją – domyślałem się za GZC – dziennaliści czescy wywiedli rodowód tej pięknej Włoszki – jak w ogóle wszystkich kobiet świata – z polskiego Zaolzia.

Absurd? Gorzej. Obłęd i paranoja.

Ułomna metoda autoidentyfikacji

Mamy tu, na Śląsku Cieszyńskim, chroniczną skłonność do niepostrzegania zjawisk w ich rzeczywistym wymiarze, ale przez pryzmat stereotypów złego, fałszywego, działającego na niekorzyść Polaka Czecha i dobrego, prawego, zawsze skorego do zgody Polaka. Żywotność, a może nawet i niezniszczalność tej pary stereotypów bierze się z jej funkcji tożsamościowej: z naszej potrzeby budowania poczucia przynależności do narodu polskiego w oparciu zarówno o idealizację polskości, jak negację czeskości. O tym, jak bardzo ułomna i niewiele mająca wspólnego z dojrzałym patriotyzmem jest ta metoda autoidentyfikacji świadczy los tych z nas, którzy zawarli mieszane małżeństwa. Akceptując partnera Czecha, w większości przestali oni odczuwać potrzebę akceptowania, kultywowania w sobie (dzieciach, wnukach) Polaka. Bo jeśli już oswoili, zneutralizowali negatywny odłam narodotwórczej pary stereotypów, to zwyczajnie nie wypada im podtrzymywać pozytywnego.

Najstrowanie przy języku

Odnoszę wrażenie, że mechanizm ten, ale w klasycznej formie „odrzucam wszystko, co ma znamiona czeskości, przyjmuję bez zastrzeżeń to, co posiada cechy polskości", dał o sobie znać w przypadku kampanii na rzecz pisowni nazwisk żeńskich. Rezygnując bowiem, i słusznie, z obcej końcówki *–ová*, nie zaakceptowaliśmy już wersji *–owa*, gdyż ta nadal kojarzyła nam się z rodowodem czeskim. Że mogła funkcjonować – a nawet obowiązywać – także w języku polskim, o tym się publicznie żaden z zaolziańskich językoznawców nawet nie zająknął.

Gdyby się trzymać rygorystycznych zaleceń naszych „polskościowych" polityków majstrujących przy języku, musielibyśmy zacząć przepisywać nazwiska wielu bohaterek literatury polskiej, nie wyłączając samych pisarek. Czy pamiętają państwo jak nazywała się jedna z bohaterek powieści Jarosława Iwaszkiewicza *Sława i chwała?* Ola Gołąbkowa. Natomiast jej córka Helena Gołąbek. A jak brzmiało pełne nazwisko Oleńki, w której na zabój zakochał się Kmicic z *Potopu* Henryka Sienkiewicza? Aleksandra Billewiczówna. Jakże się nazywała cyniczna kobietka z *Moralności pani Dulskiej* Gabrieli Zapolskiej? Czy aby nie Juliasiewiczowa? A ta księżna, która w czasach stanisławowskich prowadziła w Warszawie salon literacki, czyż nie nazywała się Barbara z Duninów Sanguszkowa? Co zrobić z nazwiskami takich pisarek, jak: Eliza Orzeszkowa, Herminia Naglerowa, Maria Kuncewiczowa, Maria Rodziewiczówna, Helena Mniszkówna, Kazimiera Iłłakowiczówna?...

Zasady pisowni polskiej

Problem rozwiązują, ale tylko częściowo, Stanisław Jodłowski i Witold Taszycki w wydanych w 1986 r. *Zasadach pisowni polskiej i interpunkcji ze słownikiem ortograficznym*. W paragrafie **19** *Urabianie nazwisk żeńskich*, pod punktem **a)** czytamy m.in.: Od nazwisk męskich zakończonych na spółgłoskę, np.: *Kowal, Suchoń, Głowacz*, tworzy się normalnie nazwiska: żon – na *-owa*: Kowalowa, Suchoniowa, Głowaczowa; córek – na *-ówna*: Kowalówna, Suchoniówna, Głowaczówna. Jedyne odchylenia stanowią nazwiska zakończone spółgłoską *g*, np. *Ożóg, Twaróg, Barbag*. Tworząc od nich nazwiska córek, ze względów eufemistycznych stosuje się zakończenie *-anka*: a więc żona zwie się normalnie: *Ożogowa, Twarogowa, Barbagowa*, ale córka: *Ożożanka, Twarożanka, Barbażanka*. A pod punktem **c)**: Jeśli nazwisko męskie ma postać przymiotnika, np. *Suchy, Ciepły, Kwaśny, Wietrzny*, nazwiska żon i córek tworzymy za pomocą zakończenia *-a*: *Sucha, Ciepła, Kwaśna, Wietrzna*. Istnieje jednak tendencja do stosowania także tutaj zakończeń *-owa* oraz *-ówna* lub *-anka*, mianowicie: dla żon – *-owa*: Suchowa, Ciepłowa, Kwaśnowa, Wietrznowa; dla córek – *-ówna*: Suchówna, Ciepłówna, Kwaśnówna, Wietrznówna – lub *-anka*: Suszanka, Cieplanka, Kwaśnianka, Wietrznianka.

Cytowany paragraf 19 został opatrzony dwoma uwagami. **Uwaga 1**: Niektóre z omówionych typów nazwisk mogą być stosowane do kobiet z zachowaniem formy męskiej. Dotyczy to przede wszystkim nazwisk pochodzenia obcego, jak np.: *Fulde, Lange, Winkler, Nehring, Czerny, Hruby, Mally*, ale dopuszczalne jest też w stosunku do nazwisk rodzimych, tak jak: *Kowal, Śmiałek, Osikowicz*, zwłaszcza wtedy gdy żeńskość osoby jest wiadoma lub oznaczona w jakiś sposób w kontekście, mianowicie: tytułem *pani* czy *panna* lub *obywatelka* (np. *pani Deryng, panna Czerny, obywatelka Hruby*), żeńską formą przymiotnika lub zaimka (np. *nasza Kowal*), żeńską formą czasownika (np. *Kopeć była doskonała; Hruby się nimi już zajęła*), czy wreszcie imieniem żeńskim (np. *Aniela Szafraniec*). **Uwaga 2**: W dokumentach, dla uniknięcia omyłek, można pewne typy nazwisk, zwłaszcza mogących nastręczać wątpliwości, stosować w formie podstawowej (męskiej, lub właściwej mężczyznom), np. *Anna Czerny, Maria Rzęsa*, lub obok formy żeńskiej stosować w nawiasie męską, np. *Jadwiga Hrubówna (Hruby), Maria Rzęsówna (Rzęsa), Maria Czadówna (Czado)*. (Cdn.)

KAZIMIERZ KASZPER

II WOJNA ŚWIATOWA... ZAKŁAMYWANA

Fakty są święte, poglądy – wolne

Prof. Norman Davies, zamieszkały w Polsce wybitny brytyjski historyk, ogłosił w Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych książkę *Europe at War 1939-45. No Simple Victory*, która w przyszłym roku ukaże się w Polsce. Podejmuje w niej m.in. polemikę z obrazem II wojny światowej na Zachodzie. W związku z tą publikacją ukazała się w „Rzeczpospolitej" rozmowa z autorem, z której cytujemy.

Nie mam jeszcze pańskiej najnowszej książki o II wojnie światowej w Europie, ale – jak sądzę – rozwinął w niej pan tezy zawarte w szkicu Niezrozumiane zwycięstwo.

Rzeczywiście tak jest. Tamten esej w książkowej formie publikował w swoim czasie „Sunday Times" i spotkał się on z żywym przyjęciem. A liczne głosy krytyczne dowodziły, że w mnóstwie pisanin o II wojnie światowej i jej skutkach dotknąłem newralgicznych punktów. No bo albo tę wojnę wygrał Związek Sowiecki, albo demokracje zachodnie. Jeśli ten pierwszy, to z całą pewnością nie było to zwycięstwo wolności. Nieporównywalny był wkład poszczególnych państw koalicji antyhitlerowskiej w zniszczenie hitlerowskich Niemiec i ich sprzymierzeńców. Armia Czerwona zmiażdżyła – można tak szacować – nawet 10 milionów żołnierzy. Żołnierzy brytyjskich zginęło 300 tysięcy. Niemcy trzy czwarte swoich strat ponieśli na froncie wschodnim, nie zachodnim. Tymczasem przez pół roku zachodnia opinia publiczna informowana była o wojnie w Europie Wschodniej fragmentarycznie.

Na skutek czego Stalina traktowano niezmiennie jako alianckiego sojusznika, dobrego wujka Joe.

Prawda o II wojnie przedziera się niesłychanie opornie. Podczas gdy w niektórych krajach kwestionowanie Holokaustu uznawane jest za przestępstwo, negacja Gułagu nie jest żadnym problemem. Brytyjska ustawa o zbrodniach wojennych dotyczy wyłącznie zbrodni popełnionych przez Niemców lub na terenach okupowanych przez Niemców. Ci historycy, którzy uporczywie, akburdalnie wręcz, bo w niezgodzie z faktami, utrzymywali, że Stalin nie dopuścił się żadnych zbrodni, dziś wzruszają ramionami na moje artykuły i książki, mówiąc, że nie są one dla nich niczym nowym, gdyż czytali **Sołżenicyna**. Tyle że nie wyciągnęli z tej lektury żadnych wniosków. Specjalnie dla nich przygotowałem w *No Simple Victory* rozdział o obozach koncentracyjnych – niemieckich i sowieckich, ze stosownymi tabelkami.

Zła wola niektórych sowietologów czy raczej sowietofilów to jedno, a drugie wynika ze zwykłego niedoinformowania i ulegania przez lata propagandzie ZSRR. Dotyczy to choćby powtarzanej jak mantra liczby 20 milionów rosyjskich ofiar wojny.

Nawet 27 milionów.

A przecież trzeba mówić o „obywatelach sowieckich".

W tym także i Polakach, bo mieszkańcy Lwowa w listopadzie 1939 roku dostali sowieckie obywatelstwo, czy tego chcieli, czy nie. A armie Wehrmachtu najechały nie Rosję, lecz wschodnie tereny Polski, Białoruś, Ukrainę, państwa bałtyckie.

No właśnie, pan zwraca uwagę na fakt, że Niemcy nie zdobyli żadnego z wielkich miast rosyjskich, tylko podeszli do nich.

Największym zdobytym miastem był Rostów nad Donem.

Z czym pana zdaniem historyk zajmujący się dziś II wojną światową musi się zmierzyć?

Przez wiele lat realia wojny w Europie Wschodniej pozostawały nieznane, akcentowano zaś aktywność mocarstw zachodnich i działania na froncie zachodnim. Dziś historyk, pisząc o II wojnie winien przywrócić tym zmaganiom, właściwe proporcje. A oddając sprawiedliwość Związkowi Sowieckiemu i jego wojennemu trudowi, pamiętać, że w wyniku triumfu Stalina demokracja poniosła klęskę, nie zwycięstwo.

Nie zdziwił więc pana polski sceptycyzm wobec obchodów 60-lecia zakończenia wojny świętowanego w Moskwie pod batutą Putina.

To była parodia, ale ja we wstępie do swojej książki o tej wojnie opowiadam o innych uroczystościach – amerykańskich. Towarzyszących odsłonięciu w Waszyngtonie pomnika Bohatera II Wojny Światowej 1941-1945...

Dwa lata gdzieś się Amerykanom zapodziały.

Ktoś powie: to nie była ich wojna. Ale zniknęli również sojusznicy – wszyscy, nawet Brytyjczycy, choć **Churchill**, być może jako pół-Amerykanin, jest tam bardzo poważany. Na kolumnach monumentu cytowani są wyłącznie swoi... Tak że, widzi pan, nie tylko Rosjanie uważają, że sami pobili Giermańców. Tylko jeśli Niemcy – jak przyznają – ponieśli na froncie wschodnim 75-80 proc. wszystkich swoich strat w ludziach i sprzęcie, to jaki był amerykański wkład w pobicie Hitlera? Dziesięcio- czy piętnastoprocentowy?

A wojenne kłamstwa rozpowszechniają się dalej bez przeszkód. Fakty ulegają zapomnieniu lub zostają zmitologizowane.

Powtarzam to często: na stronie tytułowej gazety „Manchester Guardian", którą regularnie czytałem w młodości, widniało hasło: *Fakty są święte, poglądy – wolne*. Przyswoiłem je sobie.

Przeszłość ulega oczywistym manipulacjom politycznym, ale teraźniejszość także.

To już domena polityków. Niektórych z nich cechuje skrajny ahistoryzm.

Których: brytyjskich, francuskich, polskich?

Na pewno ahistoryzm polityków nie jest cechą narodową. Ale wykazują się nim przywódcy największych nawet mocarstw na czele z prezydentem **Bushem**.

Nie jest on pańskim ulubieńcem?

Istotnie. Jest bardzo źle wykształcony, a lubi wydawać opinie silnie nacechowane historycznie. Niestety, zapanowała obecnie w świecie koniunktura dla polityków postrzegających świat w czerni i bieli. Kiedyś uznano, że hitleryzm znaczy zło. Nie że hitleryzm był zły, tylko zło równa się hitleryzm. I uczyniono z tego „słowo-klucz". **Anthony Eden** w 1956 roku, przygotowując atak na Egipt, nazwał **Nasera** nowym **Hitlerem**. Po latach Bush powtórzył za nim: **Saddam Husajn** jest nowym Hitlerem. To nieprawda. Z Husajna był kawał łotra, innego jednak formatu. Takie pseudohistoryczne analogie niczemu nie służą.

Rozmawiał: KRZYSZTOF MASŁOŃ

Telewizja

WTOREK 28 SIERPNIA

■ TVP 1

5.35 Moda na sukces (s.) **6.00** Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej (s.) **8.30** Strażak Sam - Karnawał Mandy (s.) **8.45** Domowe przedszkole - Toruń pachnący piernikami **9.15** Lippy and Messy **9.20** Ranczo pod Zieloną Siódemką - Jak spełniła się wróżba (s.) **9.55** Od przedszkola do Opola - Andrzej Rosiewicz **10.25** Szkoła złamanych serc **11.15** Leśnym tropem **11.35** ZUS dla ciebie **11.40** Telezakupy **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.20** Plebania (s.) **12.45** Jan Serce - Kalina **13.50** Mistrzostwa Świata w Osace **15.35** Wiadomości **15.40** Klan (s.) **16.05** Tygrysy Europy - Przylądek Dobrej Nadziei **17.00** Teleexpress **17.20** Po pierwsze - Jedynka **17.35** Moda na sukces (s.) **18.30** Dwie strony medalu (s.) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.15** Zabójczy żar, dni zagłady **21.55** Sprawa dla reportera **22.30** Teleexpress nocą **22.50** Bez pardonu - Wściekłość **23.40** Alternatywy 4 – Upadek (s.) **1.00** Beczka amontillado **1.25** Kabaret Starszych Panów.

■ TVP 2

5.20 Statek miłości (s.) **7.10** Hydronauci - Konkurs piękności (s.) **7.30** Szaleństwo Majki Skowron - Kłusownik **8.05** Kopciuszek (s.) **9.00** Pytanie na śniadanie - lato **10.40** Święta wojna - Grupa wsparcia (s.) **11.05** Codzienna 2 m 3 (s.) **11.35** Wyspy do wynajęcia **12.25** Mistrzostwa Świata w Osace **13.50** Starter **14.05** Europa da się lubić - Europa nieznana **14.55** Detektyw w sutannie - Umowa (s.) **15.45** Flipper - Jak ryba bez wody (s.) **16.30** Gliniarz i prokurator - Nie znasz mnie (s.) **17.20** Tańcząca z rekinami **18.00** Program lokalny **18.30** Sport-telegram **18.45** Panorama **19.05** Smaczne go! Robert Kudelski **20.00** M jak miłość **20.50** Kulisy serialu „M jak miłość" **20.55** Czarne chmury - Pościg **22.00** Panorama **22.25** Sport-telegram **22.30** Biznes **22.35** Wieczór filmowy - Kocham kino **22.45** Trzy kolory **0.25** Korespondent **1.20** Noc zagadek - teleturniej interaktywny.

■ TV KATOWICE

6.00 Kurier **7.45** Aktualności **7.50** Gramy dla was **8.45** Schlesien Journal **9.15** Kurier flesz **9.30** Kurier **10.07** Serwis kulturalny **10.14** Kurier gość **11.01** Kurier biznes **12.06** Serwis kulturalny **12.10** Kurier świat **12.30** Kurier **13.54** Serwis ekonomiczny **14.12** Kurier świat **15.11** Kurier komentarze **15.30** Kurier **16.00** Serwis ekonomiczny **16.14** Rozmowa dnia **16.30** Kurier **16.45** Aktualności **16.50** Relacje **17.00** Trójka dzieciom - Przygód kilka wróbla Ćwirka **17.14** Rozmowa dnia **18.00** Aktualności **18.40** Trójka tam była **18.55** TV Katowice zaprasza **19.00** Raport z akcji **19.15** Bliżej natury **19.40** Gramy dla was **19.50** TV Katowice zaprasza **20.01** Telekurier **20.30** Kurier **20.55** Trzeci wymiar **21.30** Kurier **21.45** Aktualności **22.15** Plus minus **22.30** Kurier **22.45** 16/16 - Wróżka na kłopoty **23.30** Kurier **23.56** Piekło w Bagdadzie **0.49** Plus minus **1.02** Trzeci wymiar.

■ POLSAT

6.00 Wstawaj! Gramy! (pr. muz.) **6.45** Sekret Laury (s.) **8.00** Wielka wygrana (teleturniej) **8.55** Graczykowie - Buła i spóła (s.) **9.30** Daleko od noszy - Las Vegas w promocji (s.) **10.00** Czarodziejki (s.) **11.00** Dotyk anioła - Powrót do domu (s.) **12.00** Pensjonat pod Różą - Porwanie (s.) **13.00** Jesteś moim życiem (s.) **13.55** Miodowe lata - Eksperyment medyczny (s.) **14.40** Benny Hill **15.15**

ŚLEDZTWO NAD PRZEPAŚCIĄ
Thriller, 165 min, USA 1997
Polsat, wtorek 28. 8., godz. 21.00
Reżyseria: Jeb Stuart
Występują: Claudia Stedelin, Dennis Quaid, Ian Nelson i inni.

W Kalifornii ktoś zabija opiekunkę do dziecka i porywa kilkuletniego chłopczyka, którym kobieta się zajmowała. Ojciec dziecka, agent Frank LaCrosse, ścigał kidnapera za zabójstwa. Trzy miesiące po tym wydarzeniu w miasteczku Amarillo w Teksasie policja znajduje w motelu trzy trupy...

Rodzina zastępcza - Kwestia dojrzałości (s.) **15.50** Wydarzenia **16.30** Interwencja **16.55** Strażnik Teksasu - Rajski Szlak (s.) **17.55** Miodowe lata - Partia (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Rodzina zastępcza - Taszyzm o kocich oczach (s.) **20.00** I kto tu rządzi **21.00** Śledztwo nad przepaścią **21.55** Studio Lotto **23.45** Chirurdzy (s.) **0.45** Threshold - strategia przetrwania **1.40** Dziewczyny w bikini (quiz) **2.40** Nocne randki **5.00** Music Spot.

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC **8.30** Bajkowe wakacje **9.40** 10 wieków architektury **10.00** Wiadomości **10.05** Horakowie (s.) **11.00** Talk show Jana Krausa **11.40** Historie żelaznej kurtyny **12.00** Wiadomości **12.30** Kobiety na przełomie tysiącleci **13.25** Ćwiczmy z TVC **13.35** Chłopaki w akcji (mag. kul.) **14.00** Film o serialu **14.15** Niewiedza nie usprawiedliwia **14.25** 13 komnata Kamili Moučkovej **15.00** Wiadomości **15.05** Everwood (s.) **15.50** Bajkowe wakacje **17.15** AZ-kwiz (teleturniej) **17.40** Czarne owce **17.55** Prognoza pogody **17.57** Minuta z przyrody **18.00** Wiadomości regionalne **18.15** Dom - to sztuka (poradnik) **18.40** Żywe serce Europy **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport **20.00** Lot nr 11 (dok.) **21.00** Wszystko party (talk show) **21.40** Mój syn 2/2 (film wł.) **23.15** Wiadomości, prognoza pogody, sport **23.25** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **23.30** Polityczne spektrum **23.55** Historie żelaznej kurtyny **0.10** Wojna szpiegów (s. dok.) **1.00** Mieszkać – to sztuka **1.25** Simpsonowie.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS **6.30** Wiadomości regionalne **7.15** Wydarzenia w regionach **7.50** Panorama **8.30** Reporterzy TVC **9.00** Dzień dobry z Moraw i Śląska **11.25** AZ-kwiz **11.50** Auto Moto Revue (mag.) **12.20** MŚ w atletyce Japonia 2007 (transmisja) **15.50** Jak się żyje gladiatorom (dok.) **16.05** Wyspy zapomnianego spokoju (s. dok.) **16.35** Dołącz do nas (pr. publ.) **16.50** Nie poddawaj się (pr. publ.) **17.05** Alchemia istnienia **17.30** Sedno **17.45** Sport z Katką (mag.) **18.00** Folklorika (mag.) **18.30** Tajemnica łamigłówki (s.) **19.00** Wiadomości w języku migowym **19.05** Sprawa dla ombudsmana **19.30** Simpsonowie (s. anim.) **19.50** Ćwiczmy z TVC **20.00** Kinobox (mag.) **20.25** Początek końca **21.00** Wydarzenia, komentarze **21.30** Piękne zguby (talk show) **22.00** Huff (s.) **22.55** Klub dokumentalny: Pułkownik Ting Sing **23.50** Wieczór na temat... **1.50** City Folk - Sztokholm.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.30** Kojak (s.) **9.25** Matka (film USA) **11.30** To morderstwo, napisała (s.) **12.25** Zawodowcy (s.) **13.25** Gliniarz z dżungli (s.) **14.20** Gliniarze z Rosenheim (s.) **15.10** Poszukiwacze skarbów (s.) **16.05** Strażnik Teksasu (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** Świat według Bundych (s.) **18.05** Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **18.55** Gospoda (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **21.15** Kryminalne zagadki Miami (s.) **22.05** I stanie się koniec (film USA) **0.20** Szybka wygrana **1.15** Martwa strefa (s.).

■ PRIMA

6.30 Tabaluga (s. anim.) **7.00** Szansa bez granic (pr. roz.) **8.50** Jesteś moim życiem (s.) **9.50** Płomienie namiętności (s.) **10.45** Policja kryminalna Kolonia (s.) **11.45** Morderstwa w Midsomer (s.) **13.55** Komisarz Rex (s.) **14.55** Nieustraszony (s.) **16.00** Diagnoza morderstwo (s.) **16.50** Rewir Wolfa (s.) **17.45** Minuty regionu **17.48** Wiadomości regionalne **18.00** Wiadomości, prognoza pogody **18.05** 5 kontra 5 (pr. roz.) **19.00** Wiadomości, sport **19.25** Krok za krokiem (s.) **20.00** Bardzo delikatne związki (s.) **21.10** VyVolení – nowi bohaterowie **22.10** Nowojorscy gliniarze (s.) **23.05** Kryptonim Nina (film USA) **1.15** Zapytaj o przyszłość.

ŚRODA 29 SIERPNIA

■ TVP 1

5.35 Moda na sukces (s.) **6.00** Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.30** Listonosz Pat - Listonosz Pat i jego idealny obraz (s.) **8.45** Domisie **9.20** Lippy and Messy **9.25** Na planie „Opowieści z życia lwów" **9.55** Od przedszkola do Opola - Rudi Schubert **10.30** Szkoła złamanych serc **11.20** Pan Fasola **11.40** Telezakupy **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.20** Plebania (s.) **12.45** Honor dziecka **14.00** Mistrzostwa Świata w Osace **15.40** Klan (s.) **16.05** Tygrysy Europy - Porwanie **17.00** Teleexpress **17.20** Po pierwsze - Jedynka **17.35** Moda na sukces (s.) **18.30** Faceci do wzięcia - Siła reklamy (s.) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.15** Oszustwo z miłości **21.55** Misja specjalna **22.25** Teleexpress nocą **22.45** Bliskie spotkania trzeciego stopnia **1.00** 07 zgłoś się - Zamknąć za sobą drzwi (s.) **2.20** Parada oszustów - Ładny gips **3.20** Jak zrobić coś z niczego.

BLISKIE SPOTKANIA TRZECIEGO STOPNIA
Science-fiction, 135 min, USA 1997 r.
TVP 1, środa 29. 8., godz. 22.45
Reżyseria: Steven Spielberg
Występują: Richard Dreyfuss, François Truffaut, Teri Garr i inni.

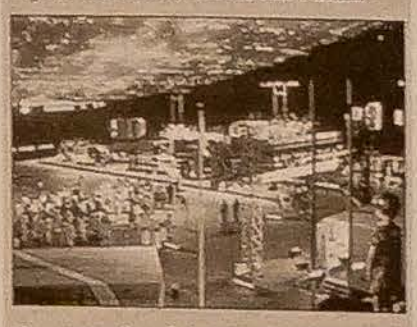

Pracownik elektrowni, Roy Neary, ma zbadać przyczyny zakłóceń energetycznych na obszarze stanu Indiana. Gdy zjawia się na miejscu, jego furgonetka zostaje nagle oświetlona intensywnym światłem i wpada w turbulencję. Na niebie Roy dostrzega tajemniczy pojazd kosmiczny. Od tego wydarzenia Roya prześladuje myśl o niezidentyfikowanych obiektach latających.

FRANCUSKI POCAŁUNEK
Komedia romantyczna, 120 min, USA/ Wielka Brytania 1995
TVP 2, środa 29. 8., godz. 20.00
Reżyseria: Lawrence Kasdan
Wykonanie: Meg Ryan, Kevin Kline i inni.

Narzeczony Kate wybiera się w służbową podróż do Paryża, gdzie wdaje się w romans ze śliczną i zalotną Juliette, w której zakochuje się bez pamięci. Postanawia zostać tu na stałe. Zdeterminowana Kate wyrusza za ocean, aby ratować związek. Podróż do Francji całkowicie odmienia jej uporządkowane do tej pory życie. Podczas lotu dziewczyna spotyka przystojnego i tajemniczego Francuza, Luca, który chowa coś w jej bagażu.

■ TVP 2

5.25 Statek miłości (s.) **7.15** Hydronauci - Morskie cudo **7.30** Szaleństwo Majki Skowron - Zaufanie **8.00** Kopciuszek (s.) **9.00** Pytanie na śniadanie - lato **10.40** Święta wojna - Telepajęczarz (s.) **11.05** Codzienna 2 m 3 (s.) **11.35** Nieznane plaże świata **12.25** Mistrzostwa Świata w Osace **13.55** Dubidu **14.45** Detektyw w sutannie - Historia Jillian (s.) **15.35** Flipper - Wytwórca pereł (s.) **16.25** Most europejski - Granica 803 **17.20** Tańcząca z rekinami **18.00** Program lokalny **18.30** Sport-telegram **18.45** Panorama **19.05** Wielki poker **20.00** Francuski pocałunek **22.00** Panorama **22.25** Sport-telegram **22.30** Biznes **22.40** Waszyngton, 11 września **0.50** Most europejski - Granica 803 **1.40** Desperaci - nieznana historia PRL-u **2.05** Noc zagadek - teleturniej interaktywny.

■ TV KATOWICE

6.00 Kurier **7.45** Aktualności **7.50** Kalejdoskop regionalny - Częstochowa **8.45** Tropiciele **9.15** Kurier flesz **9.23** Serwis ekonomiczny **9.26** Kamera Kuriera **10.14** Kurier gość **10.30** Kurier **11.01** Kurier biznes **11.30** Kurier **12.06** Serwis kulturalny **12.10** Kurier świat **12.30** Kurier **14.06** Serwis kulturalny **14.12** Kurier świat **15.11** Kurier komentarze **15.30** Kurier **15.56** Serwis kulturalny **16.00** Serwis ekonomiczny **16.14** Rozmowa dnia **16.30** Kurier **16.45** Aktualności **16.50** Drobne sprawy **17.00** Trójka dzieciom - Przygód kilka wróbla Ćwirka **17.14** Rozmowa dnia **18.00** Aktualności **18.40** Nasz reportaż **18.55** TV Katowice zaprasza **19.00** Vsechno klape - wszystko gra **19.20** Zbliżenia filmowe **19.35** Gramy dla was **19.50** TV Katowice zaprasza **20.01** Telekurier **20.30** Kurier **20.55** Trzeci wymiar **21.30** Kurier **21.45** Aktualności **22.15** Plus minus **22.30** Kurier **22.45** 16/16 - Wszystkie dzieci pastora **23.30** Kurier **23.56** Benin, wybory na pierwszą stronę **0.49** Plus minus **1.02** Trzeci wymiar.

■ POLSAT

6.00 Wstawaj! Gramy! (pr. muz.) **6.45** Sekret Laury (s.) **8.00** Wielka wygrana (teleturniej) **8.55** Graczykowie - Buła i spóła (s.) **9.30** Daleko od noszy - Kompletna amnezja (s.) **10.00** Czarodziejki (s.) **11.00** Dotyk anioła - Dziennikarka (s.) **12.00** Pensjonat pod Różą - Porwanie (s.) **13.00** Jesteś moim życiem (s.) **14.00** Miodowe lata - Partia (s.) **14.45** Benny Hill **15.15** Rodzina zastępcza - Taszyzm o kocich oczach (s.) **15.50** Wydarzenia **16.30** Interwencja **16.55** Strażnik Teksasu (s.) **17.55** Miodowe lata (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Rodzina zastępcza - Rodzinna terapia (s.) **20.00** Świat według Kiepskich - Chłopaki okej (s.) **21.00** Wojna płci **22.05** Studio Lotto **23.15** Kłopoty na zamówienie **1.10** Dziewczyny w bikini (quiz).

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC **8.30** Bajkowe wakacje **9.00** Piękne miasta **9.25** Klasztory (s. dok.) **10.00** Wiadomości **10.05** Podejrzane okoliczności (film czes.) **11.30** Wdowa (film TV) **12.00** Wiadomości **12.30** Bolkoviny **13.25** Ćwiczmy z TVC **13.35** Dom - to sztuka **14.00** Wędrująca kamera (s. dok.) **14.30** Styl (mag.) **15.00** Wiadomości **15.05** Zapomniane wyprawy (s. dok.) **15.30** Hobby magazyn J. Bohdalovej **16.00** Bajkowe wakacje **16.55** Losy gwiazd **17.15** AZ-kwiz (teleturniej) **17.40** Testy, porady, reportaże **17.55** Prognoza pogody **17.57** Minuta z przyrody **18.00** Wiadomości regionalne **18.15** Pod pokrywką (mag.) **18.40** Żywe serce Europy **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport **19.55** Losowanie Sportki i Szansy **20.00** Horakowie (s.) **21.05** List do ciebie **22.00** Na tropie (mag. krym.) **22.25** Piękne miasta **22.50** Wiadomości, prognoza pogody, sport **23.00** Losowanie Sportki i Szansy **23.05** Dokument **23.30** Losowanie Szczęśliwej 10 **23.35** 13 komnata K. Moučkovej **0.05** Chłopaki w akcji **0.25** Dom - to sztuka **0.50** AZ-kwiz **1.15** Everwood (s.).

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS **6.30** Wiadomości regionalne **7.15** Wydarzenia w regionach **7.50** Panorama **8.30** Piękne zguby **9.00** Dzień dobry z Moraw i Śląska **11.25** AZ-kwiz **11.50** W kondycji (mag.) **12.25** MŚ w atletyce Japonia 2007 (transmisja) **15.50** Wędrówki krainą **16.00** Przyroda a technika (dok.) **16.50** GEO (cykl dok.) **17.20** Wiadomości w języku migowym **17.25** Czechy - Niemcy (transmisja meczu hokeja na lodzie) **19.50** Ćwiczmy z TVC **20.00** Życie dla Eliški (dok.) **20.30** Twarz (dok.) **21.00** AC Arsenal London - AC Sparta Praha (transmisja meczu piłki nożnej) **23.00** SK Slavia Praha – AFC Ajax Amsterdam (transmisja meczu piłki nożnej) **0.40** Nocny klub filmowy: Ucieczka od życia (film USA) **2.15** Babel.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.30** Kojak (s.) **9.25** Małolaty ninja w Central parku (film USA) **11.20** To morderstwo, napisała (s.) **12.15** Zawodowcy (s.) **13.15** Gliniarz z dżungli (s.) **14.15** Gliniarze z Rosenheim (s.) **15.05** Poszukiwacze skarbów (s.) **16.05** Strażnik Teksasu (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** Świat według Bundych (s.) **18.05** Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **18.55** Gospoda (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Ubezpieczalnia Szczęście (s.) **21.20** Mężczyzna rzecz (film USA) **23.10** Agenci NCIS (s.) **0.00** Skazani za niewinność (s.) **0.55** Alias (s.) **1.40** Szybka wygrana.

■ PRIMA

6.30 Tabaluga (s. anim.) **7.00** Szansa bez granic (pr. roz.) **8.50** Jesteś moim życiem (s.) **9.50** Płomienie namiętności (s.) **10.45** Policja kryminalna Kolonia (s.) **11.45** Morderstwa w Midsomer (s.) **13.55** Inspektor Balko (s.) **14.55** Nieustraszony (s.) **16.00** Diagnoza morderstwo (s.) **16.50** Rewir Wolfa (s.) **17.45** Minuty regionu **17.48** Wiadomości regionalne **18.00** Wiadomości, prognoza pogody **18.05** 5 kontra 5 (pr. roz.) **19.00** Wiadomości, sport **19.25** Krok za krokiem (s.) **20.00** Lotnisko (s.) **21.10** VyVolení – nowi bohaterowie **22.10** Kości (s.) **23.05** Śmiertelne polowanie (film USA) **1.10** Zapytaj o przyszłość.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie

Życzenia

Dnia 29. 8. 2007 obchodzi swój zacny jubileusz 80. urodzin

pani AGNIESZKA MITRĘGOWA

z Mostów k. Jabłonkowa. Z tej okazji życzenia dobrego zdrowia, pomyślności i błogosławieństwa Bożego składają córki z mężami, wnuki oraz prawnuki Radek i Moniczka. AD-121

Wspomnienia

Ucichło serce twe mamo nasza najdroższa,
opuściłaś nas i nigdy nie wrócisz,
a w sercu wciąż pozostaje tęsknota, smutek, żal.

Dnia 28. 8. 2007 mija 4. bolesna rocznica, kiedy nas na zawsze opuściła nasza Najdroższa Żona, Matka, Babcia, Prababcia, Siostra, Szwagierka i Ciocia

śp. GERTRUDA KALETOWA

z Ropicy. Z bólem w sercu i miłością wspomina cała rodzina. AD-105

Dziś, 28 sierpnia 2007 roku obchodziłby swoje osiemdziesiąte urodziny nasz Kochany Mąż, Ojciec, Dziadek, Teść, Brat, Szwagier, Wujek

śp. JAN RUSNOK

historyk i publicysta, zmarły 11 kwietnia 2003 roku. Wspominamy i polecamy Go życzliwej pamięci wszystkim, którzy Go znali. Najbliższa rodzina. GL-505

Kto kochał, nie zapomni,
Kto znał, niechaj wspomni.

Dnia 29 sierpnia mija 1. rocznica, kiedy nas na zawsze opuścił nasz Kochany

śp. JAN MRÓZEK

z Cz. Cieszyna. O chwilę wspomnień prosi żona z najbliższą rodziną. GL-499

Dziś, 28. 8. 2007 mija 17. rocznica, kiedy na zawsze ucichło szlachetne serce

śp. inż. ERWINA BUCHTY

Wszystkim, którzy razem ze mną poświęcą mu chwilę wspomnień, dziękuje żona. GL-498

Nekrologi

Dlaczego serce Twoje przestało bić,
kiedy miało jeszcze dla kogo żyć.

W najgłębszym żalu i smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 26. 8. 2007 zmarł po krótkiej i ciężkiej chorobie w wieku 49 lat nasz Kochany Syn, Brat, Szwagier, Wujek, Bratanek i Kuzyn

śp. LESZEK SCISKAŁA

z Olbrachcic Nowego Świata. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w środę 29 sierpnia o godz. 15.00 z kościoła rzym.-katolickiego w Karwinie Kopalniach. W imieniu zasmuconej rodziny: rodzice i brat z rodziną. RK-165

Go w kinach

KARWINA – Centrum: Ostre psy (28, 29, godz. 17.45, 20.00); **Reflex**: Taxi 4 (28, 29, godz. 17.00, 20.00); **HAWIERZÓW – Centrum**: Rodzinka Robinsonów (28, 29, godz. 15.30); Dobranoc, kochanie (28, 29, godz. 17.45); Edith Piaf (28, 29, godz. 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos**: Simpsonowie: Wersja kinowa (28, 29, godz. 17.30); Miss Potter (28, 29, godz. 20.00); **CIESZYN – Piast**: Happy wkręt (28, 29, godz. 16.00); A właśnie, że tak! (28, 29, godz. 18.00); Ocean's 13 (28, 29, godz. 20.00).

Go na antenie

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1, piątek, wiadomości regionalne od godz. 18.00; TVC 2, sobota od godz. 7.00.

POLSKIE AUDYCJE: Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz, po–pt: 16.00, nie: 18.30.

Go w terenie

PTTS „BŚ" – informuje uczestników tygodniowej wycieczki 2-9. 9. do Słowackiego Raju, że odjazd jest o godz. 4.30 z Karwiny, godz. 5.00 Cz. Cieszyn, godz. 5.15 Trzyniec – dworzec kolejowy. Następne przystanki w odstępach 5-minutowych: Nydek, Bystrzyca, Gródek, Jabłonków, Mosty. Zabrać dowody osobiste, korony słowackie i śpiewniki. Nie zapomnieć o dodatkowym ubezpieczeniu. Tel.: 732 175 618, 596 311 685.

Wyniki losowania tomboli na Dożynkach w Gutach dnia 26. 8. 2007

Nagrody: losy nr 201, 548, 1006, 210, 1028, 1150, 1404, 1760, 1569, 1419, 30, 581, 18, 1247, 1576, 1385, 399, 323, 1635, 104. Nagrody należy podjąć do końca września po uzgodnieniu z prezesem J. Kaletą pod nr. tel. 737 479 880, 558 324 517.

KARWINA RAJ – Klub Seniora MK PZKO zaprasza członków na spotkanie 28. 8. o godz. 15.00.

CZ.CIESZYN – Zarząd chóru HARFA zaprasza na pierwszą próbę w nowym sezonie 29. 8. o godz. 19.15 w Klubie PZKO na Bożka. Prosimy wszystkich chórzystów o przybycie, przed nami poważne koncerty.

SUCHA GÓRNA – Powakacyjne próby ZPiT Suszanie rozpoczynają się 31. 8. o godz. 18.00 w sali gimnastycznej „czerwonej" szkoły w Suchej Górnej. Zapraszamy na próbę wszystkich nowych członków zespołu (tancerzy, śpiewaków, członków kapeli). Od jesieni – wyćwiczenie nowego programu karnawałowego, tańców z okolic Pilzna, a w przyszłym roku atrakcyjne wyjazdy oraz jubileusz zespołu. Kierownictwo ZPiT Suszanie.

Wystawy

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Karwinie, rynek Masaryka 10: do 21. 10. wystawa „Motocykl duży – mały, każdy w sobie coś ma". Czynna wt-pt: 9-17; so: 9-13; nie: 13-17.

▲ **SALA WYSTAW „MUSAION", Hawierzów, Dělnická 14**: do 23. 9. wystawa „Miary i wagi". Czynna wt-pt: 9-12.30, 13-17; so: 9-13; nie: 13-17.

▲ **MUZEUM TECHNIKI w Pietwałdzie**: stałe ekspozycje „Tradycje górnictwa w Cieszyńskiem" oraz „Czarodziejski świat tramwajów"; do 31. 12. wystawa „Drewniane kościoły w Cieszyńskiem". Czynne wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **SALA WYSTAW, Dom Dzieci i Młodzieży, Orłowa Lutynia, Masarykova tř. 958**: wystawa stała „Orłowa – przeszłość i teraźniejszość"; do 9. 9. wystawa „Drukarstwo na Śląsku Cieszyńskim". Czynna wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

Go za Olzą

MUZEUM USTROŃSKIE, ul. 3 Maja 68, Ustroń Brzegi: KLUB PROPOZYCJI – „Cisownickie pasje" – spotkanie z Teresą Waszut 30. 8. o godz. 17.00.

MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO, ul. Regera 6, Cieszyn: do 30. 9. wystawa „Skarby ziemi wydarte". Czynna w godz. pracy Muzeum.

KSIĄŻNICA CIESZYŃSKA, ul. Mennicza 46, Cieszyn: do 31. 8. wystawa „Ignacy Kraszewski i jego księgozbiór. W 120 rocznicę śmierci pisarza." Czynna wt-pt: 8–18; so: 9–15.

WIEŻA PIASTOWSKA I ROTUNDA św. Mikołaja: czynna codziennie 9–16.

Oferty

TAXI Trzyniec tel. 800 224 225. GL-488

USŁUGI – koparko-ładowarka, minikoparka, transport. Tel.: +48 603 642 369, +48 607 667 191, +48 607 660 838. Goleszów (k. Cieszyna). GL-504

Oferta pracy

PRZYJMIEMY osoby mówiące po polsku, wyksz. średnie, na pozycję telemarketing w Pradze. Pracowitość, zdolności komunikatywne i podstawy pracy na komputerze. Oferujemy pracę w przyjaznym środowisku, stałą płacę i odpowiednie wynagrodzenie. Życiorys z kontaktem tel. należy przesłać na e-mail: *e.mail@centrum.cz*, tel.: 283 840 761. GL-500

Malarze zapraszają na wernisaż

NAWSIE (hs) – Od poniedziałku przebywają na międzynarodowym Plenerze w Pensjonacie Kostków malarze związani z Polskim Stowarzyszeniem Artystów Plastyków. Komisarz pleneru **Paweł Wałach** zaprosił do udziału w plenerze gości z Polski i Ukrainy. Tak więc tereny naszych zaolziańskich Beskidów poznają m.in. malarze z Warszawy, Opola czy też Żor. Niestety zaproszony artysta z Ukrainy nie uzyskał wizy i nie mógł dotrzeć do Nawsia. Spośród miejscowych plastyków biorących udział w plenerze na odnotowanie zasługuje z pewnością **Oskar Pawlas**, któremu towarzyszy jego żona.

Uczestnicy pleneru poznają i kontemplują nasze Beskidy, przyrodę i architekturę. Sami przyznają, że wiele dają im spotkania z ludźmi, którzy bardzo przychylnie patrzą na ich poczynania. – *Zależy mi, by goście z Polski poznali nasz teren ze wszystkich* stron – opowiedział o swoich zamierzeniach P. Wałach – *Dlatego też zaplanowałem wyjazd na Dożynki w Gutach.*

Wszyscy zgodnie orzekli, że to jeden z najciekawszych plenerów, w jakich przyszło im uczestniczyć. Należy więc spodziewać się, że również prace, które zaprezentują na wystawie poplenerowej, będą równie inspirujące i ciekawe. Artyści zapraszają wszystkich chętnych na wernisaż wystawy, który rozpocznie się w czwartek o godz. 17. Przyjazd zapowiedziała również kapela Lipka, która wróci z występów z Warszawy. Wystawę będzie można również obejrzeć w czesko-cieszyńskiej galerii Kropka od 15 września br.

Z redakcyjnej poczty

Ognisko na Osówce

Kolejne 10-lecie swego istnienia rozpoczęła jedna wielce sympatyczna impreza – Ognisko w Trzyńcu Osówkach, od samego początku organizowane wspólnie przez dwie organizacje: MK PZKO oraz PTTS „Beskid Śląski" w lasku na wzgórzu Osówka. W tym roku odbyło się ono w sobotę 11 bm. Gości było tym razem nieco mniej niż zwykle. W tym samym terminie odbywało się bowiem równolegle kilka imprez, co uniemożliwiło udział m.in. dużej grupie kolarzy z Zaolzia i Cieszyna. Wśród tych, którzy nie zawiedli, nie zabrakło grupy wiernych członków „Beskidu", ani gości z drugiego końca Zaolzia. W imieniu Koła PZKO wszystkich obecnych na Osówce przywitała i imprezę oficjalnie zagaiła Elżbieta Wantulokowa. Serdecznie witano szczególnie Bogusława Stonawskiego, długoletniego członka „Gorola" i jego dyrygenta, bez którego trudno sobie wyobrazić program Ognisk w ostatnich latach. Na Osówce bywa w roli akordeonisty, akompaniującego do wspólnego śpiewania przy ognisku. Bo właśnie śpiewanie jest na Osówce zawsze oczekiwaną i lubianą atrakcją, gromadzącą tłum gości. Przyciąga też domowa kuchnia – tym razem szefem kuchni (od kotletów na ruszcie) był Zbyszek Kantor, a coś dla osłody – rolady i tarty kołacz – upiekły panie z Koła PZKO w domach. Można też było, korzystając z okazji, samemu opiec nad ogniem kiełbaski. Ognisko na Osówce to także spotkania z przyjaciółmi i znajomymi z „beskidowsko"-PZKO-wskiej rodziny i przeciągające się do późnych wieczornych godzin rozmowy. Pozwolę sobie jeszcze wymienić dwie osoby, których zasługi w organizacji imprezy były szczególne: chodzi o prezesa MK PZKO Trzyniec Osówki Tadeusza Kornutę oraz prezesa „Beskidu Śląskiego" Władysława Janika. Przy Ognisku osówczańskim było znów miło i sympatycznie. A do tych, co przestraszyli się nadciągających chmur: pogoda wytrzymała, pod wieczór wyjrzało słońce, możecie więc tylko żałować, że na Osówce was nie było!

LIDIA KLUZ

Hyde Park

W rubryce tej publikujemy materiały nadesłane przez czytelników, wyrażające ich opinie, poglądy i przekonania. Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonania skrótów.

Szanowna Redakcjo!

Jestem tylko statystycznym członkiem PZKO, od którego nie oczekuje się nic poza corocznym płaceniem składek, mimo to pozwolę sobie włączyć się do dyskusji na temat logo PZKO. Po przeczytaniu artykułu Adama Krumnikla „Przestarzałe logo?" pomyślałam, że nareszcie coś się zmieni. Siedemnaście lat za późno, ale lepiej późno niż wcale. Tak sądziłam, aż do przeczytania odpowiedzi przewodniczącego ZG PZKO w „GL" z dnia 21. 8., z której wynika, iż znak PZKO przewyższa pojęcie logo, bo jest uwarunkowany statutem, więc nie można go zmienić, a przy tym nie trzeba go zmieniać, bo to tylko fasada. Jak pisałam wyżej, jestem tylko statystycznym członkiem PZKO, ale chciałabym zapytać przewodniczącego Stopę: gdzie tu logika? A że czerwony sztandar a pod nim biała książka tworzą polską flagę? Czerwono-białe to jest, owszem, ale tak zestawione ze sobą kolory, to nie flaga Polski, lecz Monako lub Indonezji. A jedność chłopsko-robotnicza z inteligencją? Przepraszam, ale jeśli już trzymać się socjalistycznych terminów, to powinno być inteligencja pracująca. Miałam jednak wrażenie, że choć ciągle, niestety, dzieli się ludzi na jakieś kategorie, to już nie według klas społecznych.

Proponuję rozejrzeć się trochę po Internecie. Logo polonijnych organizacji to przeważnie coś, co symbolizuje Polskę oraz kraj, w którym działa dana organizacja. Dlaczego PZKO nie mogłoby mieć podobnego logo? Zapewne nikt z nas „statystycznych" nie będzie się wypisywał z PZKO tylko z powodu logo, choć bardzo przypomina ono czasy komunizmu. Ale czy taka „fasada" przyciągnie nowych członków? Wątpię.

MARYLA ADAMEC,
Olbrachcice

głos LUDU
Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. • Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu", ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny Beata Schönwald, schonwaldova@glosludu.cz • Zastępca redaktora naczelnego Jacek Sikora, sikoraj@glosludu.cz • Redaktor sportowy bittmar@glosludu.cz, 596 612 346 • Redaktorzy terenowi • chlupova@glosludu.cz • myszka@glosludu.cz • radlowska@glosludu.cz • sikorova@glosludu.cz • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, fax: 558 740 044, e-mail: info@glosludu.cz • www.glosludu.cz • Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty • Dostawę prenumeratorom prowadzi spółka Mediaservis, s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské náměstí 12D, P.O. BOX 351, Brno 659 51 • Zamówienia – tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz • Reklamacje – tel.: 800 800 890 • Kolportaż: SmD, s.r.o., Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s.r.o. • Druk: Druk: Ringier Print CZ, a.s. Ostrawa • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr indeksu 42501, ISSN 1212–4222.

TV Polonia

WTOREK 28 SIERPNIA

6.00 Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.30** Nigdzie w świecie nie znajdziecie (mag.) **8.45** Bajkonurrr, czyli w świecie książek dla dzieci (mag.) **8.55** Pięćsetlecie Braci Czeskich (dok.) **9.10** Ojczyzna polszczyzna **9.25** Salon kresowy **9.45** Punkt widzenia (s.) **10.40** Polska „Solidarność" (dok.) **11.10** „Wróżby kumaka" - na planie filmu (rep.) **11.30** Codzienna 2 m 3 (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Klan (s.) **12.30** Jedno życie - Eva Hoffman (dok.) **13.10** Warto kochać (s.) **13.55** Rozmowy na temat... **14.05** Bez prądu – Hey **15.00** „Bareizm" (dok.) **16.00** Ojczyzna polszczyzna **16.15** Nigdzie w świecie nie znajdziecie (mag.) **16.30** SF-Symulator faktu **17.00** Teleexpress **17.15** Taki pejzaż - Góry Świętokrzyskie (dok.) **17.40** Punkt widzenia (s.) **18.35** Polska z bocznej drogi **18.50** Codzienna 2 m 3 (s.) **19.15** Dziwne przygody Koziołka Matołka **19.30** Wiadomości **20.10** Klan (s.) **20.35** Desperaci - nieznana historia PRL-u (dok.) **21.00** Siedlisko (s.) **21.50** Opole na bis **22.40** W borowickich łagrach (dok.) **23.10** Mieszkać w Europie - Pod strzechą (rep.) **23.30** Panorama **23.50** Biznes **23.55** Punkt widzenia (s.) **0.50** Codzienna 2 m 3 (s.) **1.15** Dziwne przygody Koziołka Matołka (s.) **1.30** Wiadomości **2.00** Klan (s.) **2.30** Desperaci - nieznana historia PRL-u **2.55** Siedlisko (s.) **3.45** Opole na bis.

ŚRODA 29 SIERPNIA

6.00 Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.10** Kwadrans po ósmej **8.30** Ala i As **8.50** Bajkonurrr, czyli w świecie książek dla dzieci (mag.) **9.00** Rok w ogrodzie **9.20** Taki pejzaż (dok.) **9.45** Adopcja - Ania (film TVP) **10.40** Kazimierz Kowalski zaprasza... **11.30** Codzienna 2 m 3 (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Klan (s.) **12.35** Desperaci - nieznana historia PRL-u (dok.) **13.05** Siedlisko (s.) **13.55** Opole na bis **14.40** W borowickich łagrach (dok.) **15.10** Mieszkać w Europie (rep.) **15.30** W rajskim ogrodzie **15.50** Ala i As **16.10** Laboratorium XXI wieku (mag.) **16.35** Rok w ogrodzie **17.00** Teleexpress **17.15** Dzika Polska (dok.) **17.40** Adopcja (film TVP) **18.35** Mój Kraków - Rynek Główny **18.50** Codzienna 2 m 3 (s.) **19.15** Paczka znad Kangurkowego Potoku (s.) **19.30** Wiadomości **20.10** Klan (s.) **20.35** Wieści Polonijne **21.05** Marzenia do spełnienia (s.) **21.50** Mój pierwszy raz **22.40** Biznes z gwarancją **23.00** Espresso (mag.) **23.30** Panorama **23.50** Biznes **23.55** Adopcja - Ania (film TVP) **0.50** Codzienna 2 m 3 (s.) **1.15** Paczka znad Kangurkowego Potoku (s.) **1.30** Wiadomości **2.00** Klan (s.) **2.25** Wieści Polonijne **2.55** Marzenia do spełnienia (s.) **3.40** Pamiętaj o mnie.

CZWARTEK 30 SIERPNIA

6.00 Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.30** Wirtul@ndia **8.50** Suplikacje. Świat według księdza Jana Twardowskiego **9.10** To jest temat - Fruwające pieniądze **9.20** Dzika Polska (dok.) **9.45** Adopcja - Krzyś (film TVP) **10.40** XXIII Przegląd Kabaretów PaKA 2007 **11.30** Złotopolscy (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Klan (s.) **12.35** Wieści Polonijne **13.05** Marzenia do spełnienia (s.) **13.50** Mój pierwszy raz **14.40** Biznes z gwarancją (mag.) **15.00** Espresso (mag.) **15.25** „Wróżby kumaka" (rep.) **15.50** Wirtul@ndia **16.10** Zwierzowiec **16.30** Suplikacje. Świat według księdza Jana Twardowskiego **17.00** Teleexpress **17.15** Pomorskie krajobrazy **17.35** Adopcja - Krzyś (film TVP) **18.30** Odkrywanie Warszawy (mag.) **18.50** Złotopolscy (s.) **19.15** Kasztaniaki **19.30** Wiadomości **20.10** Pogoda dla kierowców **20.10** Klan (s.) **20.35** W stronę świata (dok.) **21.05** Marzenia do spełnienia **21.55** Forum (public.) **22.40** Podróżnik – Mao **23.00** Dookoła Siebie - magazyn Joanny Brodzik **23.30** Panorama **23.48** Biznes **23.55** Adopcja - Krzyś (film TVP) **0.50** Złotopolscy (s.) **1.15** Kasztaniaki **1.30** Wiadomości **2.00** Klan (s.) **2.25** W stronę świata (dok.) **2.55** Marzenia do spełnienia (s.) **3.45** Forum (public.) **4.30** Dookoła Siebie - magazyn Joanny Brodzik.

PIĄTEK 31 SIERPNIA

6.00 Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.10** Kwadrans po ósmej **8.30** Jedyneczka **8.55** Podróż za jeden uśmiech (s.) **9.20** Pomorskie krajobrazy **9.45** Sekcja 998 (s.) **10.10** Sierpniowe związki (rep.) **10.25** Rodzina jak z nut **11.15** Niezwykli - Ikonopisanie po bieszczadzku (rep.) **11.30** Złotopolscy (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Klan (s.) **12.35** W stronę świata (dok.) **13.05** Marzenia do spełnienia (s.) **13.50** Hity satelity **14.05** Forum (public.) **14.55** Dookoła Siebie - magazyn Joanny Brodzik **15.20** Podróżnik – Mao **15.35** Festiwal Filmu i Sztuki DWA BRZEGI **15.50** Jedyneczka **16.15** Filmowa Encyklopedia Łodzi i okolic (rep.) **16.30** Święta wojna (s.) **17.00** Teleexpress **17.15** Echo Bałtyku **17.40** Sierpniowe związki (rep.) **17.55** Niezwykli - Ikonopisanie po bieszczadzku (rep.) **18.10** Sekcja 998 (s.) **18.35** Hity satelity **18.50** Złotopolscy (s.) **19.15** Pampalini, łowca zwierząt **19.30** Wiadomości **20.10** Klan (s.) **20.35** Polska na lato (mag.) **21.05** M jak miłość (s.) **21.55** Korczak (dramat pol.) **23.50** Panorama **0.10** Festiwal Filmu i Sztuki DWA BRZEGI **0.25** Sekcja 998 (s.) **0.50** Złotopolscy (s.) **1.15** Pampalini, łowca zwierząt **1.30** Wiadomości **2.00** Klan (s.) **2.25** Polska na lato (mag.) **2.55** M jak miłość (s.) **3.40** Hity satelity **3.55** Korczak (dramat pol.).

SOBOTA 1 WRZEŚNIA

6.00 Codzienna 2 m 3 (s.) **7.15** Złotopolscy (s.) **8.10** Dla niesłyszących - Echa Panoramy **8.40** Święta wojna (s.) **9.05** Tajemnica Sagali (s.) **9.30** Polska na lato (mag.) **10.00** Opowieści wiatru i morza (mag.) **10.20** Podróże kulinarne Roberta Makłowicza **10.45** Dziękujemy za solidarność **10.55** Dwie strony medalu (s.) **11.40** Urszula Dudziak, Grażyna Auguścik i Trio Andrzeja Jagodzińskiego **12.05** Szansa na Sukces **13.00** Wiadomości **13.10** M jak miłość (s.) **14.00** Salon kresowy **14.15** Sto tysięcy bocianów (dok.) **14.40** Made in Poland **15.05** Duże dzieci **15.45** Program rozrywkowy **16.00** Śniadanie na podwieczorek **17.00** Teleexpress **17.15** Nie tylko o... **17.25** Ojczyzna polszczyzna **17.40** Pamiętaj o mnie **18.00** Szkoła Polskości (rep.) **18.30** M jak miłość (s.) **19.15** Kołysanka z łezką **19.30** Wiadomości **20.05** Program rozrywkowy **21.50** Wróżby kumaka (Unkenrufe) (dramat pol.) **23.35** Śniadanie na podwieczorek **0.30** M jak miłość (s.) **1.15** Kołysanka z łezką **1.30** Wiadomości **2.00** Święta wojna (s.) **2.25** Szkoła Polskości (rep.) **2.55** Dziękujemy za solidarność **3.10** Dwie strony medalu (s.).

NIEDZIELA 2 WRZEŚNIA

6.00 13 Marzenia Marcina Dańca - „Szczęśliwa trzynastka" **6.55** Pamiętaj o mnie **7.15** Śniadanie na podwieczorek **8.10** M jak miłość (s.) **8.55** Słowo na niedzielę **9.00** Ziarno (mag.) **9.25** Karrypel kontra Groszki (s.) **9.50** Roztoczański Park Narodowy (dok.) **10.35** Dwie strony medalu (s.) **11.00** Święto Dziękczynienia za Plony **13.30** Anioł Pański **13.50** Przeboje lata z klasyką - George Gershwin **14.10** Bulionerzy (s.) **14.55** Kuchnia z Okrasą **15.15** Tam, gdzie kończy się Wisła (dok.) **15.40** Mistrz tańca (film TVP) **16.05** Zniewolony teatr (dok.) **16.35** Zaproszenie - Frankenstein i Marianna **17.15** Rozmowy na temat **17.25** Wakacyjne Ulice Kultury (mag.) **17.40** Opole na bis **18.30** M jak miłość (s.) **19.15** Noddy **19.30** Wiadomości **20.10** Czwarta władza (s.) **21.00** Program rozrywkowy **21.45** Dziękujemy za solidarność - Jessy Flis **21.55** Historia pewnego życia **22.45** Program rozrywkowy **0.55** Ziarno (mag.) **1.20** Noddy **1.35** Wiadomości **2.00** Czwarta władza (s.) **2.50** Zaproszenie - Frankenstein i Marianna **3.10** Dwie strony medalu (s.) **3.35** Wojciech Cejrowski - boso przez świat (rep.).

PONIEDZIAŁEK 3 WRZEŚNIA

6.00 Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Program dla dzieci **9.00** My Wy Oni **9.25** Program rozrywkowy **9.50** Baśń o Pączkowej (film fab.) **10.35** Zniewolony teatr (dok.) **11.05** Tam, gdzie kończy się Wisła (dok.) **11.30** Plebania (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Klan (s.) **12.35** Pamiętaj o mnie **12.45** Szkoła Polskości (rep.) **13.15** M jak miłość (s.) **14.00** Nie tylko o... **14.10** Nad Niemnem (s.) **15.05** Program rozrywkowy **15.25** Odkrywanie Warszawy (mag.) **15.45** Program poradnikowy **16.05** Sto tysięcy bocianów (dok.) **16.30** My Wy Oni **17.00** Teleexpress **17.15** Program dla dzieci **17.40** Reportaż **18.05** Świadkowie nieznanych historii (public.) **18.40** Pamiętaj o mnie **18.50** Plebania (s.) **19.15** Mały pingwin Pik - Pok **19.30** Wiadomości **20.10** Klan (s.) **20.35** Reportaż **21.05** Warto kochać (s.) **21.50** Sportowy tydzień **22.25** Bitwa o Warszawę (film dok.) **23.30** Panorama **23.55** Sierpniowe związki (rep.) **0.10** Świadkowie nieznanych historii (public.) **0.40** Pamiętaj o mnie **0.50** Plebania (s.) **1.15** Mały pingwin Pik - Pok **1.30** Wiadomości **2.00** Klan (s.) **2.25** Reportaż **2.55** Warto kochać (s.) **3.40** Sportowy tydzień.

Wydarzenia Sportowe

PREMIEROWE ZWYCIĘSTWO KARWINY ● ORŁOWA WRÓCIŁA Z TARCZĄ

Nudne derby pod Jaworowym

II LIGA

● **TRZYNIEC – WITKOWICE 1:1 (0:0). Bramki: 73. Ceplák – 52. Mikulenka (k.). CZK: 55. Baláž. Sędziował Adámek. W. 962.** W barwach gospodarzy zabrakło jeszcze nowych nabytków zespołu, Brazylijczyka Da Silvy i Słowaka Tomáša Ďuricy. Zdaniem trenera Miroslava Čopjaka obaj powinni wnieść duże ożywienie do gry Trzyńca. Jak na razie bowiem trzyńczanie prezentują się fatalnie, zwłaszcza w ofensywie. Niemrawy futbol w wykonaniu obu drużyn tylko z przymrużeniem oka spełniał drugoligowe wymogi. Goście z rzutu karnego objęli prowadzenie, wyrównał strzałem z rzutu wolnego Ceplák. **TRZYNIEC:** Dítě – Lisický, Brezničan (80. Martinčík), Zítka, Matěj – Malíř, Čelůstka, Ceplák, Černý – Hromada (46. Pindor), Kořínek.

Lokaty: 1. Opawa 10, 2. Hradec Kr. 9, 3. Przybram 8,... 16. Trzyniec 1 pkt.

MŚLF

● **MFK KARWINA – FC SLOWACKO B 2:0 (1:0). Bramki: 35. Mašlej, 88. Juroszek. Sędziował Jahoda. W. 350.** Karwiniacy sięgnęli po premierowe zwycięstwo w tym sezonie. Spora w tym zasługa bramkarza Tomáša Kučery, który swoimi interwencjami przyprawiał gości o palpitację serca. Gospodarze w I połowie opanowali środkową strefę boiska i w 35. minucie doczekali się zasłużonego prowadzenia. Mašlej przelobował źle ustawionego bramkarza Bolka. Jednogolowa zaliczka usztywniła jednak karwińskich piłkarzy. W drugiej połowie ekipa Pavla Hajnego z największym trudem odpierała ataki rezerw Slowacka. W 62. minucie Kučera brawurowo obronił strzał głową Šturmy, poradził sobie też z groźnym uderzeniem Perůtki. Spokój w karwińskie szeregi wniósł dopiero Juroszek, wykorzystując „jedenastkę" za faul na Mašleju. **KARWINA:** Kučera – Reichl, Gill, Vaculín, Knötig – Sourada (84. Valový), Vávra, Mašlej, Miko – Opic (60. Urban, 72. Chlebek), Juroszek.

Lokaty: 1. Ołomuniec B 7, 2. Mutěnice 7, 3. Znojmo 6,... 7. Karwina 5 pkt.

DYWIZJA

● **M. ALBRECHTICE – SLAVIA ORŁOWA 0:1 (0:0). Bramka: 47. Hanusek. CZK: 81. Kopel (O). Sędziował Drápal. W. 130.** Trenerzy Orłowej Zdeněk Honus i Josef Jadrný naordynowali swoim podopiecznym bardziej defensywny styl gry. Gospodarze wypracowali sobie tylko kilka stałych fragmentów gry, defensywa Orłowej pracowała bezbłędnie. Trenerzy Orłowej trafili ze zmianami podczas meczu. Hanusek po kilkunastu sekundach pobytu na boisku uciekł albrechtickim obrońcom i w sytuacji sam na sam z bramkarzem trafił na 0:1. Jak się później okazało, był to gol na wagę trzech punktów. **ORŁOWA:** Szarowski – Bajzath, Šťástka, Drozd – Novák – Kadlčík (80. Směták), Široký, Lukan, Hübner, Olbort (46. Hanusek) – Kopel.

● **MFK HAWIERZÓW – FRENSZTAT p. R. 0:0. CZK: 75. Valigura – 37. Kovařík. Sędziował Kantor. W. 900.** „Indianie" mogą podziękować Miklasowi, że w niedzielnym meczu sięgnęli przynajmniej po remis. Hawierzowski bramkarz obronił w 71. minucie rzut karny Zemana, który był konsekwencją jednego z wielu błędów w obronie. Podopieczni trenera Milana Procházki kiepsko radzili sobie również pod bramką przeciwnika. W I połowie dobrych okazji nie wykorzystali Šuster i Punčochář, a największą zmarnował po zmianie stron Lakatos (zamiast strzelać dogrywał do Kroužka). W tej fazie meczu gospodarze grali z przewagą jednego zawodnika w polu. **HAWIERZÓW:** Miklas – Bielan (46. Valigura), Čubok, Škoda, Kroužek – Michálek, Lakatos, Bernatík, Schinke – Punčochář (66. Staufčík), Šuster.

Lokaty: 1. Bystrzyca p. H. 9, 2. Krawarze 7, 3. Rymarzów 7,... 9. Orłowa 4, 10. Hawierzów 4 pkt.

JANUSZ BITTMAR

Złoty Janusz Rokicki

Janusz Rokicki, niepełnosprawny sportowiec z Cieszyna, przywiózł złoty medal z Międzynarodowych Mistrzostw Osób Niepełnosprawnych w Ołomuńcu, które odbywały się w ten weekend. Beznogi lekkoatleta, uprawiający pchnięcie kulą, srebrny medalista igrzysk paraolimpijskich, stale utrzymuje się na drugim miejscu w rankingu światowym. – *W Czechach startuję w zawodach bardzo chętnie* - powiedział **Janusz Rokicki** po powrocie z Ołomuńca – *Są tu mili ludzie i bez problemu mogę się porozumieć.* Cieszyński sportowiec uzyskał wynik 14,68, który, jak sam powiedział, na jego obecną kondycję (jest po lekkiej kontuzji barku) jest wynikiem bardzo dobrym. W Ołomuńcu zabrakło jego największego rywala – Rosjanina Alekseja Ashapatowa. Rokicki obecnie przygotowuje się do przyszłorocznej olimpiady w Pekinie. (ex)

Ziółkowski poza podium

Dopiero na 7. miejscu uplasował się **Szymon Ziółkowski** (80, 09) we wczorajszym finale rzutu młotem podczas lekkoatletycznych MŚ w Osace. W weekend do finału skoku wzwyż zakwalifikował się **Michal Bieniek**, o medale w konkurencji rzutu dyskiem powalczy **Joanna Wiśiewska**. Dziś możemy trzymać kciuki za **Monikę Pyrek** i **Annę Rogowską** (finał tyczki), w finale biegu na 400 m przez płotki wystartuje **Marek Plawgo**. (jb)

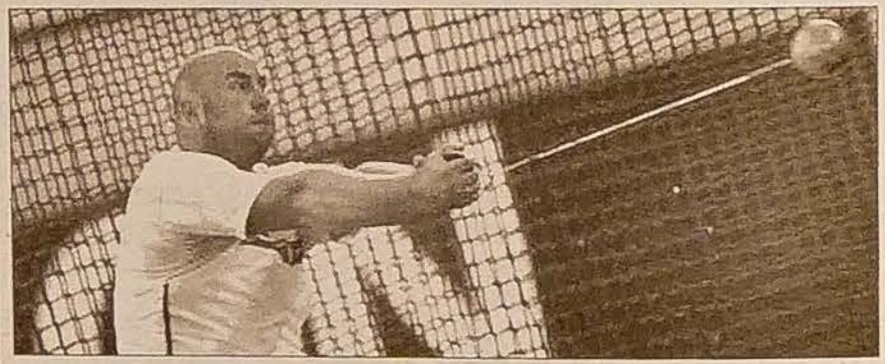

Szymon Ziółkowski

Futbol w niższych klasach: Bogumin jeszcze nie przegrał

MISTRZOSTWA WOJEWÓDZTWA

● **FK BOGUMIN – PORUBA 2:2 (1:1). Bramki: 38. Motloch, 72. Kempný (k.) – 34. Svatonský, 54. Voznica (k.). CZK: Továrek (P). Sędziował Klučka. W. 300.** Dla sędziego Klučki był to debiut w gronie seniorów i to debiut bardzo nieudany. Niedoświadczony arbiter podyktował w meczu trzy kontrowersyjne rzuty karne (w tym dwa dla gospodarzy) i swoimi niedokładnymi werdyktami wpłynął na nerwową atmosferę na boisku. W 91. minucie przy stanie 2:2 faulowany został porubski bramkarz, ale ku zaskoczeniu wszystkich gospodarze otrzymali w prezencie drugą „jedenastkę". Szczęśliwy egzekutor pierwszego karnego, Martin Kempný, uderzył jednak fatalnie. Kibicom mogły się natomiast podobać jedyne dwa gole zdobyte z gry. Na 0:1 trafił głową Svatonský, wyrównał przepięknym strzałem z 18 m w samo okienko Radek Motloch. **BOGUMIN:** Maslák – Pluta, Ďuriš, Fluxa, Tvrdý – Ciesarik (70. Kempný), Kubinski, Motloch (46. Potůček), Rodek (54. Bajnar) – Sittek, Neuwirth.

● **IRP CZ. CIESZYN – KS BYSTRZYCA 0:0. Sędziował Rygel. W. 170.** W zaolziańskim derby padł zasłużony remis. Obie jedenastki były na bakier ze skutecznością. W barwach gospodarzy dobrych sytuacji nie spożytkowali Šmahaj, Fizek, Groš i Zima, zimnej krwi zabrakło też bystrzyckiemu Klusowi z Hudzieczkiem. – *Znaliśmy mocne strony Bystrzycy, która lubi grać z kontry* – stwierdził dla naszej gazety kierownik IRP **Petr Bajtek**. Z remisu w miarę zadowolony był też trener Bystrzycy **Dušan Zbončák**. – *Punkt w spotkaniu wyjazdowym zawsze się liczy* – uważa doświadczony trener. **CZ. CIESZYN:** Mrozek – Blažek, Grygar, Turoň, Popelka – Zima, Groš (75. Pszczolka), Gebel (64. Plaskura), Fizek – Zabelka, Šmahaj (83. Pietroszek). **BYSTRZYCA:** Cymorek – Szturc, Bauman, Hrazdílek, Škarka – Klus, Komár, Faruga, Hradečný (75. Strokosz) – Hudzieczek, Př. Zbončák.

● **P. POLOM – B. OLBRACHCICE 1:2 (1:1). Bramki: 40. Kozel – 28. Goj, 77. Dorozlo. Sędziował Kypus. W. 150.** W I połowie więcej z gry mieli gospodarze, wystarczył jednak jeden błąd obrony i niepilnowany Goj strzałem głową pod poprzeczkę zapewnił Banikowi prowadzenie. Na 1:1 wyrównał po błędzie bramkarza Jačka odważnym wślizgiem Kozel. Druga połowa należała już do Olbrachcic. Trzy punkty zapewnił gościom ładnym technicznym strzałem z rzutu wolnego Dorozlo. **OLBRACHCICE:** Jaček – Čoček, Minarík, Sikora, Orlický – Novák (90. Kula), Smékal, Dorozlo, Antoš (75. Příborský) – Goj, Wojtyna.

● **WRACIMÓW – L. PIOTROWICE 0:0. Sędziował Zelník. W. 70.** Piotrowiczanie nastawili się na kontry, jednak najwięcej sytuacji podbramkowych stworzyli sobie po stałych fragmentach gry. **PIOTROWICE:** Fe... lášek – Krul, Wrubel, Wojnarovský, Bláha – Hanzel (80. Madari), Kulhánek, Fišer (58. Šajben), Hojdysz – Robenek (Skryžovský), Kumpán.

Lokaty: 1. Petrzkowice 9, 2. Bogumin 7, 3. Bystrzyca 7,... 6. Olbrachcice 5, 8. Piotrowice 4, 10. Cz. Cieszyn ... pkt. **JUTRO:** Olbrachcice – Frydlant, Bystrzyca – Lichnow, L. Piotrowice – Bogumin, P. Polom – Cz. Cieszyn (17.00).

I A KLASA – GR. B

Ostrawa Jih – Śmiłowice 2:3 (dla gości: Ganczarczyk, J. Topiarz, M. Topiarz), Przybor – Stonawa 2:1 (Klaus... Maluš – Petruňa), St. Miasto – Lutynia D. 6:0, Wędrynia – N. Jiczyn 1:3 (Divina – Hrachovec, Polony, Bezděk...). Mecz Bruszperk – Dziećmorowice przełożony został na 11. 9. **Lokaty:** 1. St. Miasto, 2. N. Jiczyn, 3. St. Bielá, 4. Śmiłowice po 6 pkt.,... 10. Lutynia D. 1, 11. Dziećmorowice, 12. Stonawa, 14. Wędrynia 0 pkt. (B)